

JÄRVAKANDI GÜMNAASIUMI

ÕPPEKAVA

2.8. Nõuded õpetaja töökavale.....	33
2.9. Tunniväline tegevus.....	33
2.10. Õpilaste nõustamine ja õpiabi osutamine.....	33
2.11. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord.....	34
Lisad.....	35
Lisa 1 Järvakandi Gümnaasiumi ainekomisjonide moodustamine, tegevusvaldkonnad ja ainekomisjonid.....	35
Lisa 2 Järvakandi Gümnaasiumi valikkursuste loend 2008/2009 õ.-a.....	37
Lisa 3 Õppe- ja kasvatustegevuse kord Järvakandi Gümnaasiumis.....	38
Lisa 4 Järvakandi Gümnaasiumi kodukord.....	39
Lisa 5 Järvakandi Gümnaasiumi õpilaste hindamise kord.....	45
Lisa 6 Järvakandi Gümnaasiumi töökava.....	54
Lisa 7 Järvakandi Gümnaasiumi traditsioonilised üritused.....	55
Lisa 8 Õpilaste õpijõudluse toetamiseks ja väljalangevuse ennetamiseks rakendatavate meetmete ning tugisüsteemide tingimused ja kord	56

SISSEJUHATUS

Järvakandi Gümnaasiumi õppekava üldosa ja ainekavade koostamisel on lähtunud Eesti põhi- ja gümnaasiumi riiklikust õppekavast ning aluseks on võetud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ning põhimõtted, mis järgivad hariduse üldeesmärke ja üldtunnustatud demokraatlikku õigusriigile omast suundumust.

Kooli õppekava üldosa koostamisest võttis osa kooli juhtkond ja kõik õpetajad, õppepäevade, ainekomisjonide ja töörühmade tegevuse kaudu – seega õppekava koostavad selle elluviijad ise koos hoolekoguga, kus on esindatud nii lapsevanemad kui õpilased.

Kooli kollektiiv töötas välja paikkonna eripärast lähtuvad kooli õppesuunad ning toetades terviklikku õppe- ja kasvatustegevust on kooskõlastanud ja viinud õppesuundadega vastavusse läbivate teemade põhimõtted.

Samuti kätkeb kooli õppekava endas uuendamise ja täiendamise korra.

Õppekava kinnitab kooli direktor.

1. ÕPPEKAVA ÜLDSÄTTED

1. Järvakandi Gümnaasiumi õppekava on Järvakandi Gümnaasiumi õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.
2. Järvakandi Gümnaasiumi õppekava terviktekst on kantseleis ja kooli kodulehel kõigile kättesaadav.
3. Õpetaja koostab Järvakandi Gümnaasiumi õppekava üldosa ja ainekava alusel igal õppeaastal töökava kõikidele klassidele, kus ta õpetab. Klassi töökavas täpsustatakse kooli ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja -materjale ning õpetajatevahelist koostööd.
4. Järvakandi Gümnaasiumi õppekavas on üldosa ja ainekavad.
5. Järvakandi Gümnaasiumi õppekava üldosas esitatakse:
  - 1) Järvakandi Gümnaasiumi õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted;
  - 2) Järvakandi Gümnaasiumi õppesuunad;
  - 3) läbivad teemad, nende käsitlemise põhimõtted Järvakandi Gümnaasiumis;
  - 4) traditsioonilise aineõppe rakendamine Järvakandi Gümnaasiumis;
  - 5) Järvakandi Gümnaasiumi tunnijaotusplaan klassiti ning õppe- ja kasvatustöö korralduse alused;
  - 6) valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted Järvakandi Gümnaasiumis;
  - 7) hindamise korraldus Järvakandi Gümnaasiumis;
  - 8) nõuded õpetaja töökavale Järvakandi Gümnaasiumis;
  - 9) tunniväline tegevus;
  - 10) õpilaste nõustamine, õpiabi osutamine Järvakandi Gümnaasiumis;
  - 11) Järvakandi Gümnaasiumi õppekava uuendamise ja täiendamise kord.
6. Ainekavades esitatakse klassiti:
  - 1) aine õppe-eesmärgid;
  - 2) õppetegevus;
  - 3) aine õpitulemused ja õppesisu ning nende vahelised seosed;
  - 4) aine õppesisu seos õppekava läbivate teemadega ning integratsioon teiste õppeainetega;
  - 5) kasutatav õppekirjandus ja õppevahendid.
7. Järvakandi Gümnaasiumi õppekava lisades esitatakse gümnaasiumi valikkursuste loend ja ainekavad.
8. Gümnaasiumi ainekavad on koostatud kursustena. Kursuse pikkus on ~35 tundi.
9. Järvakandi Gümnaasiumis korraldavad ainekavade tööd koostöös õppealajuhataja, raamatukogu juhataja ja huvijuhiga ainekomisjonid. Järvakandi Gümnaasiumi ainekomisjonide moodustamine, tegevusvaldkonnad ja ainekomisjonid on esitatud lisa (LISA 1).

2. ÕPPEKAVA ÜLDOSA

2.1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted

2.1.1. Õppekava lähtealus

1. Järvakandi Gümnaasiumi õppekava koostamisel on lähtunud põhikooli ja gümnaasiumi riiklikust õppekavast ja koolikollektiivi kokkuleppest kooli eripära kohta, arvestades piirkondlikke vajadusi, lastevanemate ja õpilaste soove ning vaimseid ja materiaalseid ressursse.
2. Järvakandi Gümnaasiumi õppekava ülesanne on toetada kõigi õpilaste integreerumist Eesti ühiskonnas, arvestades nende erivajadusi, päritolumaa kultuuritraditsioone ning õpilaste rahvuslikku identiteeti.
3. Järvakandi Gümnaasiumi õppekava õppe- ja kasvatuseesmärkide määramisel on peetud silmas järgmist:
  - 1) inimese areng selle terviklikkuses on kooli kõrgeim siht ja väärtus;
  - 2) muutuvmas maailmas erinevate maailmakäsitustega kokku puutudes määratleb inimene end, võtab endale vastutuse oma elukäigu kujundamise eest;
  - 3) kõige tähtsam on õppida õppima, sest kiiresti teisenevmas maailmas vananevad teadmised kiiresti;
  - 4) soov areneda ja õppida, võime analüüsida omaenese ja teiste kogemusi, koostööskused, käitumiskultuur ning eetilised loovad eeldused elus toimetulekuks ning muutuvmas maailmas orienteerumiseks;
  - 5) elukestev õpe võimaldab üksikisikul ja ühiskonnal väärikalt toime tulla kiiretest ja vastuolulistest arengutest tulenevate väljakutsetega;
  - 6) üldhariduslik õpe toetab kodanikuühiskonna arengut.

2.1.2. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Järvakandi Gümnaasiumi õppe- ja kasvatuse üldeesmärk on isiksuse kujunemine, kes:

1. suhtub heasoovlikult kaasinimestesse, austab nende vabadust ja väärikust;
2. soovib ja oskab teha konstruktiivset koostööd;
3. toetab aktiivselt ühiskonna demokraatlikku arengut;
4. austab ja järgib seadusi, on teadlik oma kodanikukohustustest ja -vastutusest;
5. tunneb end oma rahva liikmena, kodanikuna, tunneb end seotuna Euroopa ja kogu inimkonnaga;
6. tunneb ja austab oma rahva kultuuri, omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub neisse eelarvamustevabalt ning lugupidavalt;
7. hoiab loodust, elab ja tegutseb keskkonda ning loodusressursse säästes;
8. usaldab ennast, on väärikas ja enesekriitiline;
9. tunneb end vastutavana oma elukäigu eest;
10. juhindub oma valikutes ja tegudes eetika alusväärtustest: inimelu pühadus, vägivallest hoidumine, vabadus, õiglus, ausus, vastutus;
11. on tundlik esteetiliste väärtuste suhtes, kujundab oma ilumeelt;
12. väärtustab terveid eluviise, arendab oma vaimu ja keha;
13. mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele;
14. püüab mõista asjade tähendust, nähtuste põhjusi ja seoseid, on motiveeritud õppima ja oskab õppida;
15. tuleb toime muutuvmas õpi-, elu- ja töökeskkonnas;
16. mõistab töö vajalikkust inimeste ja ühiskonna arengus; on valmis otsima endale sobivat tööd.

2.1.3. Õppekava põhimõtted

Järvakandi Gümnaasiumi õppekava koostamisel, piirkondliku koostöö kujundamisel, kooli ja klassi tasandil õpetust kavandades ja tegelikus õppeprotsessis lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

1. luuakse tingimused kõigi õpilaste ja iga õpilase arengu toetamiseks ning kaasatakse õpilane ja lapsevanem (eestkostja, hooldaja), õpilase õpiteed puudutavate küsimuste arutamisse ja selle üle otsustamisse;
2. kehtestatakse üldised nõuded kõigile õpilastele, õpetust varieeritakse õpilaste erinevatest võimetest ja haridusvajadustest lähtuvalt;
3. tähtsustatakse õpilase õpihuvi hoidmine ja toetamine;
4. õppesisus on esindatud inimkonna, Euroopa, Eesti, sh Eestis elavate rahvusvähemuste kultuur;
5. õppe- ja kasvatusprotsess pakub mitmekesiseid õpikogemusi, õpetus on süsteemne ja terviklik, õpetuslik ja kasvatuslik aspekt on tasakaalustatud;
6. õppimisel-õpetamisel on keskne probleemide tõstatamine ja lahendamine, küsimuste esitamine ja neile vastuste leidmine; teadmisi käsitatakse ajas arenevate ja muutuvatena;
7. õppekava on avatud pidevaks edasiarendamiseks ja korrigeerimiseks vastavalt muutustele ühiskonnas ja teadustes.

2.1.4. Pädevuste kujundamine

1. Pädevus on teadmistel, oskustel ja väärtustel põhinev suutlikkus teatud tegevusalal või valdkonnas tulemuslikult toimida.
2. Järvakandi Gümnaasiumi õppekava taotleb õpilastel üldpädevuste, õppeainepädevuste ja valdkonnapädevuste kujundamist.
3. Õpetaja töökava koostamise ja selle elluviimise kaudu loob õpetaja tingimused Järvakandi Gümnaasiumi õppekavas määratud pädevuste saavutamiseks.

2.1.5. Üldpädevus

1. Järvakandi Gümnaasiumi õppekava taotleb õpilastel järgmiste üldpädevuste kujunemist:
  - 1) õpipädevus – suutlikkus tõhusaid õpistrateegiaid ning sobivat õpistiili kasutades juhtida oma õpitegevust: end õppimisele häälestada, motiveerida, otsida vajalikku teavet, omada ülevaadet oma teadmistest, suhestada oma teadmine teiste inimeste looduga ja luua uus teadmine, seirata ja hinnata oma mõtte- ja õpitegevust;
  - 2) tegevuspädevus – suutlikkus näha probleeme ja neid lahendada, oma tegevusi kavandada, seada tegevuseesmärke ja näha ette oodatavaid tulemusi, valida tegevusvahendeid, tegutseda, hinnata oma tegevuste tulemusi; koostööoskused;
  - 3) väärtuspädevus – suutlikkus tajuda oma seotust teiste inimestega, oma ja muude rahvaste kultuuriga, loodusega, inimese looduga, hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohalt;
  - 4) enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, mõtestada oma tegevusi ja käitumist ühiskonnas, kujundada end isiksusena.
2. Üldpädevused täpsustatakse Järvakandi Gümnaasiumi õppekavas kooliastmeti. Kooliastmed on järgmised:
  - 1) I aste 1.–3. klass;
  - 2) II aste 4.–6. klass;
  - 3) III aste 7.–9. klass;
  - 4) Gümnaasium 10.–12. klass.

2.1.6. Õppeainepädevus

Õppeainepädevus kujuneb saavutatud õpitulemuste alusel. Taotletavad õppeainepädevused määratletakse ainekavas klassiti.

2.1.7. Valdkonnapädevus

1. Üldpädevuste ja õppeainepädevuste ning õpetuse integratsiooni tulemusena kujunevad õpilasel ulatuslikumad valdkonnapädevused.
2. Järvakandi Gümnaasiumi ülesandeks on toetada järgmiste valdkonnapädevuste kujunemist:
  - 1) looduspädevus - suutlikkus orienteeruda elus- ja eluta looduse nähtustes, nendega seonduvates seaduspärasustes, loodusteaduslikes teadmistes ja mõtteviisides; loodushoidlik ellusuhtumine. Looduspädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena loodusõpetus, geograafia, bioloogia, keemia, füüsika, läbiv teema on *keskkond ja säästev areng*;
  - 2) sotsiaalne pädevus - suutlikkus orienteeruda ühiskonnaelus; kaasaja ning mineviku ühiskondlike nähtuste ja arengute mõistmine, valmisolek toetada demokraatlikke muudatusi ühiskonnas. Sotsiaalse pädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena ühiskonnaõpetus, ajalugu, geograafia, inimeseõpetus, kirjandus, kunst, muusika; läbivad teemad on *keskkond ja säästev areng, turvalisus ning tööalane karjäär ja selle kujundamine*;
  - 3) refleksiooni- ja interaktsioonipädevus: suutlikkus mõista ja hinnata iseennast ja inimestevahelisi suhteid vastavalt kultuurinormidele, valida sobivat käitumisviisi, järgida terveid eluviise, lahendada iseendaga, oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid ja inimsuhetes tekkivaid probleeme. Refleksiooni- ja interaktsioonipädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena inimeseõpetus, kehaline kasvatus, ühiskonnaõpetus, ajalugu, filosoofia, kirjandus, geograafia, bioloogia, läbivad teemad on *turvalisus ning tööalane karjäär ja selle kujundamine*;
  - 4) kommunikatiivne pädevus - suutlikkus keele vahendusel mõista, talletada, edastada, vahetada, tõlgendada ja luua tekste. Kõige laiemalt tähendab kommunikatiivne pädevus suutlikkust suhelda erinevates situatsioonides ning teemadel suulises ja kirjalikus vormis. Pädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena eesti keel, kirjandus, võõrkeeled; kõik õppeained oma mõistestiku ja tekstidega, läbiv teema on *infotehnoloogia ning meedia*;
  - 5) tehnoloogiapädevus - suutlikkus mõista tehnoloogia arengust tingitud muutusi inimeste töö- ja eluviisis, toimida kaasaja kõrgtehnoloogilises maailmas, olla säästlik ressursside kasutaja. Pädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena tööõpetus, loodusained, matemaatika, ajalugu, ühiskonnaõpetus, läbivad teemad on *keskkond ja säästev areng, tööalane karjäär ja selle kujundamine ning infotehnoloogia ning meedia*;
  - 6) kultuuripädevus - suutlikkus orienteeruda kultuuris, nautida kunstiloomingut, kasutada kunstivahendeid loominguliseks eneseväljenduseks ja -teostuseks. Kultuuripädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena kirjandus, eesti keel, võõrkeeled, ajalugu, muusika, kunst, tööõpetus, kehaline kasvatus, läbiv teema on *infotehnoloogia ning meedia*;
  - 7) matemaatikapädevus - suutlikkus opereerida mis tahes objektidega sel viisil, et vaadeldakse nendevahelisi suhteid ja nende mudeleid formaliseeritult. Matemaatikapädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena matemaatika, loodusõpetus, füüsika, keemia, läbiv teema on *infotehnoloogia ning meedia*.

2.2. Õppesuunad

1. Järvakandi Gümnaasiumi õppekava moodustab terviku ja põhikool valmistab ette ja toetab gümnaasiumi õpet.

2. Järvakandi Gümnaasiumi õppesuunad on nii põhikoolis kui ka gümnaasiumis määratud kooliastmeti õppeainete süvendatud õpetamise kaudu. Süvendatud õpetamine toimub lisatundide arvel. Järvakandi Gümnaasiumi õppekava tunnijaotusplaanis on toodud lisaks riikliku õppekava kohustuslikele tundidele lisatunnid. Lisatundidega ei kaasne riiklikus õppekavas esitatud õpitulemustele ja õppesisule täiendavaid õpitulemusi ja õppesisu. Lisatunnid võimaldavad klassi- või aineõpetajal õpitulemuste saavutamiseks vajalike meetodite valiku kaudu pöörata süvendatud tähelepanu üld- ja valdkonnapädevuste saavutamiseks. III kooliastmes lisandub valikainena kutsesuunitlus.
3. I kooliastme lisatunnid on inglise keeles, matemaatikas ja loodusõpetuses.
4. II kooliastme lisatunnid on eesti keeles, inglise keeles, vene keeles, matemaatikas, ajaloo, muusikaõpetuses ja kunstiõpetuses. Valikaineks on arvutiõpetus.
5. III kooliastme lisatunnid on matemaatikas, geograafias ja bioloogias. Valikaineteks on arvutiõpetus ja kutsesuunitlus.
6. Gümnaasiumiastmes on kohustuslike kursuste arv õppeaineti esitatud Järvakandi Gümnaasiumi õppekava tunnijaotusplaanis. Valikkursuste loend ja ainekavad on esitatud õppekava lisana: "Järvakandi Gümnaasiumi valikkursuste loend" (LISA 2) ja „Järvakandi Gümnaasiumi valikkursuste ainekavad”, mille kinnitab kooli direktor.

2.3. Läbivad teemad, nende käsitlemise põhimõtted

1. Õpetuse integratsioon toetab õpilase üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Õpetuse integratsioon saavutatakse läbivate teemade, temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ja -viiside abil.
2. Õpetuse integratsioon aluseks on Järvakandi Gümnaasiumi õppekavas esitatud kokkulepete järgimine õppekorralduse ja hindamis põhimõtete osas, õppekavas konkretiseeritud pädevuste ja õpetuse eesmärkide elluviimisel, õppesituatsioonide loomisel ja eri ainetele ühiste probleemide käsitlemisel.
3. Läbivad teemad puudutavad õpilase isiksuse ja sotsiaalse arengu seisukohalt olulisi eluvaldkondi, mida ükski õppeaine eraldi ei käsitle.
4. Läbivate teemade õpetamise eesmärk on kujundada teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumisnorme valdkondades, millel on kokkupuutepunkte paljude õppeainetega.
5. Järvakandi Gümnaasiumi õppekava läbivad teemad on:
  - 1) keskkond ja säästev areng;
  - 2) tööalane karjäär ja selle kujundamine;
  - 3) infotehnoloogia;
  - 4) meediaõpetus;
  - 5) turvalisus.
6. Temaatilised rõhuasetused on kooliastmeti erinevad, arvestades õpilase elukogemusi. Lähtutakse mina/meie suhtest ümbritsevaga: kodu, kodupaiga ja seal elavate inimestega, paikkonnaga, Eesti, Euroopa, maailmaga.
7. Läbivate teemade õpetus realiseerub kogu kooli tegevuse kaudu: ainekavade, kooli mikrokliima, juhtimise ja majandamise kaudu. Õpetajal on õpimotivatsiooni loov, hoiakuid kujundav ning ea- ja jõukohast õppekeskkonda loov roll. Eelistatud on õppevormide mitmekesisus, õppimine kogemuse kaudu: rühmatööd, projektid, ekskursioonid, arutelud, individuaalsed ülesanded, kodutööd, loovülesanded jne. Õpetaja isiklik eeskuju hoiakute ja töö- ning suhtlemisoskuste osas omab määravat tähtsust.
8. Keskkonda ja säästvat arengut käsitletakse kolmest aspektist: looduskeskkond, sotsiaalne keskkond, s.h majanduskeskkond ja kultuurikeskkond. Teema õpetamisega seatakse eesmärk kujundada õpilaste keskkonnateadlikkust, kasvatada keskkonnahoidliku tarbijat.

Kujundatakse pädevusi elada pidevalt muutuv keskkonnas nii, et ka järgmistel põlvkondadel säilib võimalus kasutada ressursse. Arendatakse õpilaste sotsiaalseid oskusi demokraatlikus ühiskonnas toimetulekuks.

9. Kutsesuunitlustöö eesmärgiks koolis on aidata õpilastel omandada teadmisi iseendast, töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest ning kujundada hoiakuid ja toimetulekuoskusi, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, karjääriotsuste tegemist ning eneseteostust. Karjääri planeerimist vaadeldakse elukestva muutuste, õppimise ja otsustamise protsessina.
10. Infotehnoloogia kasutamise oskus on üks põhilisi töö tõhustamise vahendeid, sellest on saanud kaasaegse infoühiskonna oluline kirjaoskus, mille riigi arengu ja kodanike sotsiaalse mobiilsuse tagamiseks peavad omandama kõik õpilased. Kool võib õpetada informaatikat ka eraldi õppeainena, kuid see ei asenda infotehnoloogiat ainekavu läbiva teemana.
11. Meediaõpetusega antakse tervikpilt meediaga seotud põhitõdedest, kujundatakse pädevused meedias orienteerumiseks. Kasvatatakse kriitilist meediatarbijat, kes ei lase ennast manipuleerida ning kel on vajadus ja harjumus endale meediast vajalikku teavet hankida. Meediaõpetust läbiva teemana õpitakse III kooliastmes ja gümnaasiumis.
12. Turvalisuse teema on suunatud ohu ennetamisele ning hädaolukordades õige käitumise kujundamisele. Ohuna käsitatakse nii looduskeskkonnast kui ka inimeste, sh inimese enda väärast käitumisest tulenevaid ohtusid. Kujundatavad pädevused puudutavad õnnetuste ennetamist, uimastipreventsiooni ja liiklust ning käitumist nende valdkondade probleemidega kokkupuutel.

2.3.1. Keskkond ja säästev areng

2.3.1.1. *Õppe-eesmärgid*

Läbiva teema *keskkond ja säästev areng* õpetusega taotletakse, et õpilane:

1. omandab teadmisi loodusest kui terviklikust süsteemist ja inimese, kultuuri ning sotsiaalse keskkonna vastastikustest seostest, nende sõltuvusest looduslikest eeldustest ja kohalikest tingimustest;
2. teadvustab inimese sõltuvuse loodusvaradest ja -ressurssidest;
3. teadvustab keskkonna- ja globaalprobleeme, on keskkonnaküsimustega tegelemisel vastutustundlik;
4. teadvustab sotsiaalse keskkonna mitmetahulisust;
5. mõistab ja hindab keskkonda säästvat eluviisi;
6. omandab keskkonda hoidvad väärtushinnangud ja käitumisnormid, osaleb keskkonnaettevõtmistes.

2.3.1.2. *Kujundatavad pädevused kooliastmeti*

1. 3.klassi lõpetaja:
  - 1) tunneb huvi looduse vastu;
  - 2) suhtub loodusesse ja kaasinimestesse austusega;
  - 3) oskab näha inimtegevuse mõju loodusele, teadvustab end tarbijana;
  - 4) hoiab oma kodukoha loodust ja ehitisi;
  - 5) tunneb oma koduümbruse keskkonnaprobleeme, püüab toimida keskkonda hoidvalt ning vältida enda ja teiste tervise kahjustamist.
2. 6.klassi lõpetaja:
  - 1) omab teadmisi loodusest kui osasüsteemide tervikust;
  - 2) teab loodusvarade ja energia säästva kasutamise vajadusest;
  - 3) tunneb kodukoha ja Eesti keskkonnaprobleeme, teab keskkonnast tingitud tervisehäireid ja nende ennetamise võimalusi;

- 4) oskab hinnata enda ja teiste keskkonda mõjutavat tegevust ja käitumist, näeb inimestevaheliste suhete osa sotsiaalse keskkonna kujundamises;
  - 5) oskab hinnata oma vee- ja elektritarbimist, korrigeerib oma käitumis- ja tarbimisharjumusi keskkonnahoidlikel eesmärkidel;
  - 6) esitab ja põhjendab oma keskkonda puudutavaid seisukohti;
  - 7) on motiveeritud osalema kooli keskkonnaettevõtmistes;
  - 8) suhtub austusega teistesse kultuurikeskkondadesse;
  - 9) väärtustab säästvat tarbimisviisi.
3. Põhikooli lõpetaja:
- 1) väärtustab looduslikku mitmekesisust;
  - 2) oskab hinnata keskkonna esteetilist väärtust;
  - 3) tunneb loodus- ja keskkonnakaitse aluseid;
  - 4) mõistab inimese ja keskkonna vahelisi seoseid,
  - 5) mõistab, et looduskeskkond on inimühiskonna arengu alus;
  - 6) oskab hinnata inimtegevuse võimalusi ja tagajärgi erinevates looduslikes tingimustes, eelistab keskkonnasõbralikke tooteid ja materjale;
  - 7) omab teadmisi kohalikest, regionaalsetest ja globaalsetest keskkonnaprobleemidest;
  - 8) oskab kujundada arvamust keskkonnatemaatika kohta, seda põhjendada, keskkonnaprobleemide üle arutleda ja väidelda;
  - 9) kasutab keskkonda puudutavat teavet kriitiliselt ja loovalt;
  - 10) tunneb oma kodanikuõigusi ja -kohustusi ning piiranguid keskkonnaküsimustega tegelemisel;
  - 11) toimib keskkonda, sh sotsiaalset keskkonda säästvalt, oskab vältida ja vähendada keskkonda kahjustavat tegevust.
4. Gümnaasiumi lõpetaja:
- 1) väärtustab mitmekesist looduslikku, sotsiaalset ja kultuurikeskkonda;
  - 2) mõistab säästva, jätkusuutliku arengu ideed;
  - 3) mõistab looduslike ja ühiskondlike protsesside vahelisi seoseid;
  - 4) omab teadmisi lokaalsetest, regionaalsetest ja globaalsetest keskkonna- ja sotsiaalprobleemidest, nende tekke sotsiaalmajanduslikest ja kultuurilistest põhjustest;
  - 5) omab teadmisi kohalike, rahvuslike ja rahvusvaheliste organisatsioonide koostööst keskkonna- ja sotsiaalprobleemide ennetamisel ja lahendamisel;
  - 6) omab teadmisi keskkonna alastest rahvusvahelistest konventsioonidest;
  - 7) tegutseb seadusi ja keskkonnapoliitikat arvestavalt;
  - 8) oskab ajalist perspektiivi arvestades hinnata inimtegevuse mõju elukeskkonna seisundile; mõistab oma vastutust ressursside säästva kasutajana;
  - 9) suhtub vastutustundlikult oma elukeskkonda, oskab kujundada ja vajadusel taastada tervislikku elukeskkonda;
  - 10) oskab vajadusel tegelda keskkonnaprobleemidega kodanikualgatuse korras;
  - 11) mõtleb keskkonnaprobleemide lahendamisel kriitiliselt ja loovalt, mõistab, et keskkonnaprobleemidesse suhtutakse erinevalt, püüab leida konsensust erinevate seisukohtade vahel;
  - 12) mõistab ettevõtluse rolli globaalmajanduses ja ettevõtete vastutust keskkonna- ja sotsiaalsete probleemide lahendamise eest.

2.3.2. Tööalane karjäär ja selle kujundamine

2.3.2.1. Õppe-eesmärgid

Läbiva teema *tööalane karjäär ja selle kujundamine* õpetusega taotletakse, et õpilane:

1. tutvub erinevate ametite/elukutsetega, saab teavet muutustest töömaailmas ning nendest lähtuvatest tulevikuprognosidest;
2. teadvustab oma huvid, võimed, oskused, mis võimaldab adekvaatse enesehinnangu kujunemist ning konkreetsete karjääriplaanide tegemist;
3. arendab oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, meeskonna- ja infotöösusi jm, et kujundada valmisolek töömaailma sisenemiseks, elukestvaks õppimiseks ning karjääriotsuste tegemiseks;

2.3.2.2. Kujundatavad pädevused kooliastmeti

1. 3.klassi lõpetaja:
  - 1) mõistab töö tähtsust;
  - 2) mõistab töö ja elukutse seoseid;
  - 3) teab isa ja ema (hooldajate, pereliikmete) ameteid;
  - 4) teab kodukohas esinevaid ameteid ning mõistab nende tähtsust;
  - 5) oskab kasutada raha lihtsamates tehingutes ning teab raha ja töötasu seoseid;
  - 6) suudab järgida koostegutsemise reegleid;
  - 7) osaleb oma klassi kutseühendustes ettevõtmistes
2. 6.klassi lõpetaja:
  - 1) õpib tundma erinevaid elukutseid;
  - 2) mõistab erinevate elukutsete vajalikkust ühiskonnale
  - 3) mõistab teadmiste ja hariduse seost elukutsetega;
  - 4) tegeleb oma huvide ja võimete uurimisega;
  - 5) mõistab suhtlemis- ja koostööoskuste vajalikkust;
3. Põhikooli lõpetaja:
  - 1) on kujundamas realistlikku pilti iseendast (huvid, võimed, isiksuseomadused, väärtushinnangud, oskused);
  - 2) oskab hinnata oma eeldusi, soove ja võimalusi karjäärivalikute tegemisel;
  - 3) tunneb huvi haridustee jätkamise võimaluste vastu, oskab selle kohta infot koguda, süstematiseerida ja analüüsida;
  - 4) omab teadmisi kohaliku tööturu kohta;
  - 5) mõistab hariduse, elukutsete ja ametite vahelisi seoseid;
  - 6) mõistab ameti ja eluviisi vahelisi seoseid;
  - 7) mõistab töömaailma muutumise ja eluaegse õppimise kontseptsiooni;
  - 8) oskab karjääriotsuste tegemisel näha alternatiive.
4. Gümnaasiumi lõpetaja:
  - 1) mõistab muutuva töömaailma kontseptsiooni;
  - 2) jälgib kohaliku ja rahvusvahelise tööturu tendentse;
  - 3) mõistab tööturul toimuva seotust sotsiaalsete, poliitiliste ja majandusprotsessidega;
  - 4) tunneb huvi erinevate elukutse jaoks vajalike omaduste ja oskuste ning nende kujundamise viiside vastu;
  - 5) oskab leida huvipakkuvat infot elukutsete, ametite ja haridusvõimaluste kohta;
  - 6) oskab teha esialgseid pikema- ja lühemaajalisi karjääriplaanide, analüüsides oma isiksuse omadusi ning oskusi, väärtushinnanguid ja edukriteeriume;
  - 7) oskab tööd otsida ja tööjõuturul konkureerida, on huvitunud nende oskuste edasiarendamisest (CV koostamine, info leidmine vabade töökohtade kohta, käitumine tööintervjuul jne);
  - 8) omab esmaseid teadmisi tööseadusandlusest (tööleping, töötaja õigused ja kohustused, töölepingu lõpetamine jne);

- 9) oskab vajadusel abi saamiseks spetsialisti poole pöörduda (kutsenõustaja, psühholoog, arst jne);
- 10) mõistab oma osa ja vastutust karjääriotsuste tegemisel.

2.3.3. Infotehnoloogia

2.3.3.1. Infotehnoloogia läbiva teemana

Infotehnoloogiapädevuste kujundamine üldhariduskoolis ei ole seotud ühegi konkreetse riist- ja tarkvaraplatvormi, valmistajafirma ega tarkvarapaketi.

2.3.3.2. Õppe-eesmärgid

Läbiva teema *infotehnoloogia* õpetamisega taotletakse, et õpilane:

1. mõistab infotehnoloogia kasutamise seostuvaid majanduspoliitilisi, sotsiaalseid ja eetilisi aspekte;
2. omandab infotehnoloogiavahendite iseseisva kasutamise oskused.

2.3.3.3. Põhikooli ja gümnaasiumi lõpetaja pädevused

Põhikooli ja gümnaasiumi lõpetaja:

1. oskab vilunult ja efektiivselt käsitseda arvuti sisendseadmeid (hiir, klaviatuur), väljundseadmeid (printer, monitor) ja püsimäluseadmeid (diskett, CD-ROM, kõvaketas);
2. tunneb ja oskab kasutada operatsioonisüsteemi graafilist kasutajaliidest;
3. oskab kasutada kohtvõrku ja hallata oma dokumendifaile;
4. oskab infotehnoloogiast rääkides kasutada korrektset emakeelset terminoloogiat, kirjeldada lihtsamaid tark- ja riistvaraga seotud probleeme;
5. käitub infotehnoloogiat kasutades eetiliselt ja korrektselt, on teadlik infotehnoloogia väärkasutuse tagajärgedest;
6. käsitseb riist- ja tarkvara vastutustundlikult ja säästvalt;
7. oskab kirjeldada infotehnoloogia rolli ühiskonnas ja selle tähtsust kutsevaliku seisukohalt;
8. kavandab, loob ja esitab infotehnoloogia abil nii iseseisvalt kui ka koostöös kaasõpilastega esteetiliselt vormistatud sisukaid tekste, multimeedia esitlusi, kuulutusi jms;
9. kasutab infotehnoloogiat efektiivselt informatsiooni hankimiseks ja õppimisega seotud eesmärkidel suhtlemiseks, valib antud ülesande/probleemi lahendamiseks sobiva vahendi;
10. mõistab Internetist leitud info kriitilise hindamise vajalikkust (õigsuse, sobivuse, ammendavuse ja objektiivsuse aspektidest);
11. oskab infotehnoloogia abil teha lihtsamat statistilist analüüsi (sagedused, keskmised, diagrammid).

2.3.4. Meediaõpetus

2.3.4.1. Õppe-eesmärgid

Läbiva teema *meediaõpetus* õpetamisega taotletakse, et õpilane:

1. õpib nägema seoseid meedia osade vahel, meedia funktsioneerimise põhjusi ja tagajärgi;
2. eristab avalikku ja privaatsset elusfääri, omandab teadmised nende toimimise printsiipidest;
3. õpib meedias orienteeruma, meediat lugema, vaatama ja kuulama; näeb inimeste asendit ja rolle tänapäeva meediasüsteemis;
4. omandab oskuse meedia manipuleerimist läbi näha;
5. kujundab vajaduse ja harjumuse suhelda erinevate meedialiikidega: trükimeediaga, elektroonilise meediaga, suulise meediaga;
6. omandab teadmised erinevate meediatekstide funktsioonidest ja ehitusest ning oskused ise olulisemaid meediatekste koostada.

2.3.4.2. Põhikooli lõpetaja pädevused

Põhikooli lõpetaja:

1. oskab eristada meediaväljaandeid: kohalikku ja üleriigilist ajakirjandust, üldväljaandeid ja eriväljaandeid, teabe- ja meelelahutusajakirjandust ning oskab sellele vastavalt erinevaid meediaväljaandeid kasutada;
2. oskab tajuda ja lahus hoida tegelikku ja kujutlusmaailma, avalikku ja privaatset elusfääri;
3. oskab lugeda, kuulata ja vaadata kõige olulisemaid meediažanreid ja leida nende põhisõnumit: uudist, arvamusalugusid, meelelahutust, praktilist infot;
4. oskab vaadata ja mõista fotosid ja illustratsioone ajakirjanduses;
5. oskab selekteerivalt ajalehte lugeda;
6. oskab kasutada meediat praktilise teabe allikana: eristada reklaami toimetuse materjalist ja leida reklaamist talle vajalikku teavet;
7. oskab kasutada elektroonilist meediat: mõistab, et Internet on avalik sfäär, oskab leida internetist vajalikku teavet, kasutada portaale ja ajalehtede Interneti-väljaandeid;
8. tunneb meedia põhilisi eetikareegleid ja oskab ära tunda nende rikkumist.

2.3.4.3. Gümnaasiumi lõpetaja pädevused

Gümnaasiumi lõpetaja:

1. oskab eristada erinevale auditooriumile määratud tekste ja väljaandeid ning nende funktsioone: kohalik/üleriigiline meedia; üldväljaanded ja spetsialiseeritud väljaanded, teave ja meelelahutus;
2. saab aru, kes on meedia taga: kes on omanikud, allikad, meediapersoonid jne, oskab seostada meediast saadavat teavet nende persoonidega;
3. oskab eristada ja lahus hoida faktilist ja kujutlusmaailma, avalikku ja privaatset elusfääri, uudist ja arvamust, teavet ja meelelahutust;
4. teab, millised on kesksete meediaväljaannete, žanrite, saadete jne põhieesmärgid ja ülesehitusreeglid, oskab neid lugeda, kuulata, vaadata ja analüüsida;
5. oskab vaadata ja analüüsida fotosid, illustratsioone, teabegraafikat;
6. oskab kasutada elektroonilist meediat: kommenteerida Internetis olevat teavet ja seda ise Internetti üles seada;
7. saab aru, milliste vahenditega lehte kujundatakse ja küljendatakse;
8. oskab koostada keskseid meediažanre uudist, kommentaari, portreed, arvustust, reportaaži, olemuslugu, probleemartiklit;
9. oskab suhelda ajakirjanikuga: teab oma õigusi ja kohustusi meedia suhtes;
10. tunneb meedia põhilisi demagoogia- ja manipuleerimisvõtteid, oskab neid tegelikus tekstis ära tunda.

2.3.5. Turvalisus

2.3.5.1. Õppe-eesmärgid

Läbiva teema *turvalisus* käsitlemisega taotletakse, et õpilane:

1. õpib ennetama ja vältima ohuolukorda sattumist;
2. õpib käituma ja tegutsema võimalikus ohuolukorras;
3. õpib tundma ohuallikate olemust ja võimalikku tekkemehhanismi;
4. õpib kasutama enesekaitsevahendeid;
5. teadvustab seaduste vajalikkust turvalisuse korraldamisel ning seaduste täitmise tähtsust; teab, et seaduste rikkumisele järgneb vastutusele võtmine;
6. kujundab tauniva hoiaku uimastite tarbimise suhtes;
7. omandab teadmised ning oskused uimastitega seotud situatsioonides toimetulekuks;

8. teab oma õigusi ja kohustusi liiklusolukordades nii jalakäijana kui ka liiklusvahendi juhina, kujundab hoiaku turvaliselt liigelda.

2.3.5.2. Kujundatavad pädevused kooliastmeti

1. 3.klassi lõpetaja:

- 1) teab hädaabi numbrit, oskab ohust teatada;
- 2) teab, kuidas koolis teavitatakse ohust, kooli väljapääsude asukohti, oskab hoonest evakueeruda;
- 3) teab tuleohutusmärkide tähendust ja tuletõrje päästevahendite asukohti;
- 4) teab tulekahjude tekke sagedasemaid põhjusi, tulekahjude võimalikke tagajärgi ja ennetamise võimalusi;
- 5) teab looduslikke ohte;
- 6) oskab käituda veekogudel ja basseinis;
- 7) oskab käsitseda majapidamis- ja olmeelektronikat ning -seadmeid;
- 8) teab mürgistest ainetest ja kiirgusohutusest, oskab seda vältida;
- 9) oskab ennast kaitsta päikesepõletuse eest;
- 10) oskab käituda tundmatute asjadega;
- 11) teab lõhkekehade kaasnemise ohte, oskab õigesti käituda lõhkekeha leiu korral;
- 12) teab, et pommiähvarduse tegemine on kuritegu;
- 13) mõistab, et igauks vastutab ise oma käitumise eest;
- 14) teab, et ravimeid kasutatakse vastavalt ettekirjutusele;
- 15) teab, et on olemas tervist ohustavaid aineid, oskab neist keelduda;
- 16) tunneb käitumisreegleid tänaval, saab aru liiklusreeglite vajalikkusest;
- 17) oskab valida tee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- 18) oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;
- 19) tunneb sõidukite ja jalakäijate liiklemise iseärasusi märjal, libedal, lumisel teel;
- 20) teab ohtusid oma kooliteel, oskab neid kirjeldada, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- 21) oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- 22) teab jalgrattaga sõitmise nõudeid, oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluiskeudega sõitmiseks turvalist kohta;
- 23) teab turvavahendite kasutamise vajalikkust ning oskab neid kasutada.

2. 6.klassi lõpetaja:

- 1) oskab aidata ohtu sattunud inimesi, nii et oleks tagatud iseenda ohutus;
- 2) oskab tulekahju korral käituda ning kasutada esmaseid tulekustutusvahendeid;
- 3) teab, kuidas tulekahju tekib ja areneb, teab tulekahju kustutamise põhireegleid;
- 4) teab kütteseadmete tuleohutusnõudeid, oskab teha tuld küttekoldes ja looduses (metsas, põllul, aias jne);
- 5) teab ujumisel ja veesõidukite kasutamisel vajalikke ohutusnõudeid, oskab kasutada päästevahendeid;
- 6) tunneb enam levinud ohtlike ainete ja kiirguse toimet tervisele;
- 7) teeb vahet looduslike ja tehiskiirgusallikate vahel, tunneb rahvusvahelist kiirgusohumärki;
- 8) teab olmekemikaalide mõju inimorganismile;
- 9) teab pommiähvardusega kaasnevat võivat reaalselt ohtu, oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- 10) teab pommiähvarduse tegemisega kaasnevast vastutusest;
- 11) teab pürotehniliste vahendite kasutamisega kaasnevast võimalikust ohust;

- 12) teab, et suitsetamine, alkoholi jt uimastite tarbimine on tervisele kahjulik ja ebaseaduslik;
  - 13) teab, et uimastite tarvitamise ja müügiga seotud seadused on loodud inimese tervise ja turvalisuse kaitseks, suhtub uimastitega seotud tegevustesse kui seadusega keelatuks;
  - 14) teab, et sõltuvuse kujunemine on protsess, mis mõjutab üksikindiviidi ja nende peresid;
  - 15) teeb kaalutletud otsuseid ja käitub kehtestavalt uimastitega seotud situatsioonides, suhtub välisesse mõjudesse kriitiliselt;
  - 16) oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
  - 17) teab liiklusmärkide tähendusi;
  - 18) teab reguleerimata ristmiku ületamise reegleid nii jalakäijana kui ka juhina (jalgratturina, mopeedijuhina);
  - 19) teab, et pidurdus- ja peatumisteede pikkus sõltub sõiduki kiirusest, tee- ja ilmastikuoludest (vihm, lumi, jää);
  - 20) teab liiklustraumade põhjusi, oskab kasutada turvavahendeid.
3. Põhikooli lõpetaja:
- 1) oskab hinnata leegist, kuumusest ja suitsust tekkivat ohtlikku olukorda;
  - 2) teab, kuidas ja millega erinevaid põlenguid kustutatakse; oskab väikseid tulekoldeid kustutada;
  - 3) teab tuleohutuse tagamiseks rakendatavaid meetmeid;
  - 4) teab esmaabi põletuse ja mürgituse korral;
  - 5) oskab ohtlike ainete kokkupuutumisel end kaitsta nende tervist kahjustava toime eest;
  - 6) teab, kuidas käituda suurõnnetuse korral;
  - 7) teab ioniseeriva kiirguse mõju elusorganismidele, selle kasutusalasid; tunneb ioniseeriva kiirguse eest kaitsmise meetodeid;
  - 8) teab tervist tugevdavaid ja tervist kahjustavaid tegureid ning terviseriske, stressiga toimetuleku võimalusi;
  - 9) teab uimastite kuritarvitamise tagajärgi;
  - 10) käitub uimastitega seotud situatsioonides vastutustundlikult; oskab ära tunda uimastist põhjustatud käitumist, kaaslast toetada uimastiprobleemide ilmnemisel;
  - 11) teab jalakäija ja sõitja kohustusi, käitub neile vastavalt;
  - 12) teab, millised on juhi kohustused ning õigused;
  - 13) teab nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile;
  - 14) oskab tegutseda õnnetuse korral.
4. Gümnaasiumi lõpetaja:
- 1) laiendab ja süvendab põhikoolis omandatud teadmisi, õpib hindama ohuteguri suurust, teadvustab õnnetuse ahelreaktsiooni võimalikkuse;
  - 2) teadvustab, et ohutusnõuete täitmine vähendab hädaolukorra tekke tõenäosust ja suurendab turvalisust;
  - 3) väärtustab inimese tervist ja elukeskkonda, õpib õigesti hindama võimalikke ohtusid, oskab hädaolukorda sattudes rakendada oma teoreetilisi teadmisi;
  - 4) oskab kasutada esmaseid tulekustutusvahendeid;
  - 5) teab tulekahju arengut ja tagajärgi (tulekahju, põlemisproduktid, plahvatus), kustutamise ohutusreegleid;
  - 6) oskab tulekahju korral tegutseda, teisi aidata ja juhendada, anda esmaabi tulekahjus kannatanule;
  - 7) teab, kuidas ohtlike ainete kasutamine tööstuses mõjutab keskkonda (happevihmad jms);
  - 8) teab ohtlike ainete tähistuse põhimõtteid;
  - 9) teab suurõnnetuste korral rakendatavaid meetmeid;
  - 10) teab kiirguse kasutusalasid meditsiinis, tööstuses jm, erinevust looduslikest ja tehisaalikest saadavate kiirgusdooside vahel, inimorganismi kiirguskahjustusi;

- 11) teab tuumaõnnetuste korral rakendatavaid kaitsemeetmeid;
- 12) teab sõltuvuskäitumise olemust, uimastisõltuvuse ravi võimalusi;
- 13) teab, et uimastite kasutamine muudab isiksust ning on riskifaktor peresuhetes, sh ohustab tulevase lapse tervist;
- 14) tunneb uimastitega seotud.

2.4. Traditsioonilise aineõppe rakendamine

1. Õppe- ja kasvatustegevus on Järvakandi Gümnaasiumis korraldatud traditsioonilises klassiõppe vormis (kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel) järgnevalt:
  - 1) 1.- 4. klassis õpetavad erinevaid aineid peamiselt klassiõpetajad;
  - 2) 5.- 9. klassis on aineõpe, kus erinevaid aineid õpetavad vastava aine õpetajad;
  - 3) gümnaasiumis on aineõpe, kus erinevaid aineid (ainekavad on koostatud kursustena) õpetavad vastava aine õpetajad.
2. Õppe- ja kasvatustegevuse korra kinnitab kooli direktor (*LISA* 3).
3. Ainetundide jaotus klassiti põhikoolis ja kohustuslike kursuste jaotus gümnaasiumis on määratud Järvakandi Gümnaasiumi õppekavas.

2.5. Tunnijaotusplaan klassiti ning õppe- ja kasvatustegevuse korralduse alused

2.5.1. Tunnijaotusplaan

	I kooliaste					II kooliaste					III kooliaste				Gümnaasium				
	Kohustuslikud tunnid	Lisatunnid	1. klass	2. klass	3. klass	Kohustuslikud tunnid	Lisatunnid	4. klass	5. klass	6. klass	Kohustuslikud tunnid	Lisatunnid	7. klass	8. klass	9. klass	Kohustuslikud kursused	10. klass	11. klass	12. klass
Eesti keel	19		6	7	6	15	1	5	6	5					6	2	2	2	
Eesti keel ja kirjandus											12		4	4	4				
Kirjandus															6	2	2	2	
Inglise keel	3	1			4	9	2	4	4	3	9		3	3	3	6	2	2	2
Vene keel						3	1			4	9		3	3	3	6	2	2	2
Matemaatika	10	4	4	5	5	13	2	5	5	5	13	2	5	5	5	9	3	3	3
Loodusõpetus	3	2	1	2	2	7		2	2	3	2		2						
Geograafia											5	1	2	2	2	3	1	2	
Bioloogia											5	1	2	2	2	4		2	2
Inimeseõpetus	3		1	1	1	2			1	1	1		1			1	1		
Ajalugu						3	1		2	2	6		2	2	2	7	2	2	3
Ühiskonnaõpetus						1		1			2				2	2			2
Keemia											4			2	2	4	2	2	
Füüsika											4			2	2	6	2	2	2
Muusika	6		2	2	2	4	0,5	2	1,5	1	3		1	1	1	3	1	1	1
Kunst ja tööõpetus	9		3	3	3														
Kunst						3	1,5	2	1,5	1	3		1	1	1	3	1	1	1
Tööõpetus						5		1	2	2	5		2	2	1				
Kehaline kasvatus	8		3	3	2	8		3	3	2	6		2	2	2	6	2	2	2
Arvutiõpetus							1			1		2		1	1				
Kutsesuunitlus												1			1				
KOKKU:	61	7	20	23	25	73	10	25	28	30	89	7	30	32	34	72	23	25	24

2.5.2. Õppe- ja kasvatustegevuse korralduse alused

1. Õppe- ja kasvatuskorralduse põhivorm on õppetund (kestvusega 45 minutit). Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli ekskursiooni või õppekäiguna. Tundide arv ja järjekord on määratletud tunniplaaniga, mille kinnitab kooli direktor. Tunniplaanis üheks õppepäevaks tehtavad muudatused viiakse sisse eelmisel päeval või järgmise õppepäeva esimese tunni jooksul.
2. Õpilaste nädalakoormus gümnaasiumis on 34 kuni 36 tundi. Nädalakoormus klassiti sõltub valikkursuste arvust.
3. Õpilaste nädalakoormus põhikooli klassides on:
  - 1) 1. klass – 20 õppetundi;
  - 2) 2. klass – 23 õppetundi;
  - 3) 3. ja 4. klass – 25 õppetundi;
  - 4) 5. klass – 28 õppetundi;
  - 5) 6. ja 7. klass – 30 õppetundi;
  - 6) 8. klassis – 32 õppetundi;
  - 7) 9. klass – 34 õppetundi.
4. Õppe- ja kasvatusesmärkide täitmist toetab õppekeskkond, kus:
  - 1) õpilaste, õpetajate, kooli juhtkonna ja lastevanemate omavahelised suhted põhinevad lugupidamisel ning demokraatial;
  - 2) on olemas õppekava elluviimiseks vajalikud õppevahendid ja -materjalid;
  - 3) järgitakse tervisekaitse- ja ohutusnõudeid;
  - 4) luuakse tingimused õpilase ja õpetaja arenguks;
  - 5) on esteetiliselt kujundatud otstarbeka sisustusega ruumid.
5. Järvakandi Gümnaasiumis on kehtestatud sisekorra eeskirjad, mis on esitatud õppekava lisana „Järvakandi Gümnaasiumi kodukord“ (*LISA 4*), mille kinnitab õppenõukogu.

2.5.3. Õppetegevus I kooliastmel

1. I kooliastmel (1.-3. klassis) on temaatiline rõhuasetus KODU/MEIE suhtel lapse MINAGA, MINA/MEIE/KODU suhetel PAIKKONNAGA.
2. 1. klassis on õpetuse põhitaotluseks orienteerumine mängult õppimisele ja õpilase rolli sisseelamine. I kooliastme üldpädevusnõuete keskmes on koolis edukaks õppimiseks vajalikud alusoskused.
3. Laste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu varieeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. Lapsi ergutatakse küsima ja avastama. Õppeprotsessi käigus kujundatakse lapsel esmased õpiharjumused ja –oskused, sh oma aja jaotamine ja õpiülesande juures püsimine.
4. Väärtuskasvatuses kasutatakse ülesandeid, kus on vaja järgida käitumisreegleid, teha väärtushinnangutel põhinevaid otsustusi või järeldusi.
5. Õpetaja olulisim ülesanne on iga lapse eneseusu ja õpimotivatsiooni toetamine.

2.5.4. I kooliastmel taotletavad üldpädevused

I kooliastme lõpuks õpilane:

1. suhtub endasse positiivselt;
2. on viisakas, täidab lubadusi;
3. suhtub hoolivalt asjadesse, sest teab, et need on loodud inimeste tööga;
4. käitub loodust hoidvalt;
5. hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest, tahab olla terve;
6. tahab olla aus ja õiglane, mõistab *oma-võõras-ühine* tähendust,

7. mõistab, et inimeste soovid ja võimalused on erinevad, tunnustab kaaslaste õigust olla erinev;
8. teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida;
9. hindab oma perekonda, klassi ja kooli, oskab olla hea kaaslane;
10. tunneb ja austab oma kodupaika, kodumaad, riiki, Eesti riikluse sümboleid ja nendega seostuvaid käitumisreegleid; teab oma rahvuslikku kuuluvust, suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
11. tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest;
12. oskab ilu märgata ja hinnata;
13. hindab loovust, tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja -tegevusest;
14. püüab konflikte rahumeelselt lahendada;
15. oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid, nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada, lugeda lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti;
16. oskab ohutult liigelda, vältida ohtlikke olukordi, ohuolukorras abi kutsuda; teab, kuhu oma murega pöörduda;
17. oskab käivitada ja kasutada lihtsamaid arvutiprogramme;
18. oskab õppida üksi ja koos teistega, paaris ja rühmas; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
19. oskab koostada päevakava ja seda järgida, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ja puhkamise vahel;
20. oskab end häälestada õppeülesandega toimetulemisele, oma tegevusi õppeülesande täitmisel mõtestama.

2.5.5. Õppetegevus II kooliastmel

1. II kooliastmel (4.–6. klassis) on õppekavateraviku kujundamise alus MINA/MEIE/KODU suhetes EESTIGA.
2. II kooliastmel jõuab õpilane murdeikka. Et õppida tasakaalustama oma erinevaid rolle, vajab II kooliastme õpilane õppeülesandeid, mis võimaldavad rollikonflikte läbi mängida ja neile lahendusi otsida. Paaris ja rühmas täidetavate õppeülesannete puhul luuakse situatsioone, kus on võimalik pälvida ka kaaslaste tunnustust.
3. II kooliastmel on eriti oluline toetada õpimotivatsiooni. Õppeülesandena on kohane osalusrõõmu pakkuv selgelt vormistatud tulemustega töö, mida on võimalik tutvustada koolis ja väljaspool kooli.
4. Endiselt on tähtsal kohal õpioskuste kujunemine; kasutatakse ülesandeid, mille eesmärgiks on õppima õppimise teadvustamine iseendale ja kaaslastele.
5. Väärtuskasvatases on tähtsal kohal väärtuste selginemist ja ideaalide kujunemist soodustavate õppesituatsioonide loomine.
6. Õpetaja olulisim ülesanne on õppeprotsessi eesmärgiteadlik suunamine, õpilaste õpitahte ja õpihuvi toetamine.

2.5.6. II kooliastmel taotletavad üldpädevused

II kooliastme lõpuks õpilane:

1. teab oma tugevaid ja nõrku külgi, püüab selgusele jõuda oma huvides ja püüdlustes;
2. on leidnud endale sobiva harrastuse, omab üldist ettekujutust töömaailmast;
3. peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne, tunneb vastutust oma tegude eest;
4. on seaduskuulekas, järgib ühiselu norme;
5. tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi, mõistab kompromisside vajalikkust;

6. suhtub inimestesse eelarvamusteta; seisab iseene ja teiste väärkuse eest, hoidub vägivallast;
7. hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena, õpilasena; püüab leida lahendusi kodus, koolis ja sõpruskonnas tekkinud probleemidele;
8. tunnetab end oma rahvuse liikmena, oma riigi kodanikuna;
9. suhtub lugupidavalt teistesse rahvastesse ja nende kultuuridesse;
10. väärtustab kunstiloomingut, soovib end kunstivahendite abil väljendada;
11. väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
12. väärtustab säästvat eluviisi;
13. oskab teha koostööd, täidab rühmas erinevaid rolle;
14. tunnustab ja aitab kaaslasi, hindab enese ja kaaslaste töö tulemusi;
15. oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida vajalikku teavet erinevatest allikatest, teavet tõlgendada, kasutada, edastada;
16. oskab teha vahet faktil ja arvamusel, tunneb ja kasutab lihtsamaid *põhjus-tagajärg*-, *eesmärk-vahend*-seoseid nähtuste kirjeldamisel ja seletamisel;
17. oskab kasutada arvutit ja Interneti suhtlemisel, oskab arvuti abil vormistada tekste;
18. oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, tunneb õpivõtteid, oskab neid kasutada vastavalt õppeülesande iseärasustele;
19. oskab oma tegevust kavandada ja hinnata, oma eksimusi näha ja tunnistada, oma tegevust korrigeerida;
20. oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta.

2.5.7. Õppetegevus III kooliastmel

1. III kooliastmel (7.–9. klassis) on temaatiline rõhuasetus MINA suhetel ÜMBRITSEVATE INIMESTE, eriti EAKAASLASTEGA ning MAAILMAGA.
2. III kooliastme lõpuks peab õpilane määratlema oma edasise õpitee. Seetõttu asetuvad tähtsale kohale õppeülesanded, mis võimaldavad õpilastel oma valikuid teadvustada, mõista otsuste tagajärgi oma elutee seisukohalt. On oluline, et õpilane mõistaks hariduse ja tööturu seoseid. Selleks saab kasutada ka kutse-eelsele õppele orienteeritud valikaineid, projekte, ekskursioone.
3. Õpipädevuse seisukohalt on olulised õppeülesanded, mis võimaldavad kasutada erinevaid õpistrateegiaid, neid teadvustada. Endiselt on tähtsad projektülesanded; lisanduma peaksid lihtsamad uurimisülesanded, kus õpilane otsib iseseisvalt informatsiooni, analüüsib ja üldistab seda.
4. Õpimotivatsiooni languse vältimiseks peaksid õpilased lahendama huvikohaseid individuaalseid õpiülesandeid. Õpimotivatsiooni toetab koostöö rühmas ja kaaslaste ning õpetaja tunnustus edukalt täidetud ülesande puhul.
5. Väärtuskasvatases asetub tähtsale kohale kodaniku kasvatamine, mis toetab ühiskonnas toimetulekut.
6. Õpetaja olulisemateks ülesanneteks on toetada õpilase arengut, ainealaste teadmiste omandamist, iseseisva töö oskuste kujunemist, õpitahte tugevnemist ja eneseusu suurenemist, mõjutada väärtushinnanguid.

2.5.8. III kooliastmel taotletavad üldpädevused

Põhikooli lõpuks õpilane:

1. on adekvaatse enesehinnanguga, tunneb oma võimeid, huvisid, kavandab neist lähtuvalt oma õpitee, arvestades ka tööturu suundumusi;
2. on avatud enesearendusele;

3. on oma riigi lojaalne kodanik, omab põhiteadmisi ühiskonnast ning riiklusest, nende toimimisest, kodanikuõigustest ja -kohustustest; teab, et seaduste mittetundmine ei vabanda õigusrikkumist;
4. austab väärikust ja inimõigusi, hoidub vägivallast, oskab sellele vastu seista;
5. väärtustab maailma kultuurilist mitmekesisust, oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas;
6. väärtustab kultuuri ja inimese loovust, oskab hinnata kunsti ja soovib end kunstivahendite abil väljendada;
7. väärtustab säästvat eluviisi; oskab näha inimtegevuse mõju loodusele;
8. väärtustab terveid eluviise, hoolitseb oma vaimse ja füüsilise tervise eest;
9. oskab õppida: seada õppimise eesmärged, valida ja kasutada sobivaid õpivõtteid, hinnata oma õpitegevust;
10. oskab näha põhiseoseid looduses, looduse, inimtegevuse ja tehnoloogia seoseid;
11. tunneb tähtsamaid sotsiaalse manipuleerimise viise, mõistab meediatekstidele kriitilise lähenemise vajalikkust;
12. oskab nähtusi, olukordi ja probleeme analüüsida ja üldistada, selle tulemusi oma tegevuse kavandamisel, valikute tegemisel ja hindamisel rakendada;
13. püüab teha teadlikke valikuid, näha ette valiku tagajärgi;
14. oskab üldjoontes kavandada ühistegevuse eesmärged ja eesmärkideni jõudmiseks vajalikke tegevusi, jaotada tööülesandeid, koostada ajakava;
15. oskab iseseisvalt kasutada arvutit õppimis- ja töövahendina, on omandanud põhikoolilõpetaja tehnoloogiaalased pädevused;
16. oskab suhelda, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, rühmas arutleda;
17. oskab oma arvamust kujundada, põhjendada, kaitsta, vajadusel muuta;
18. oskab kasutada eri märgisüsteeme informatsiooni vastuvõtmiseks, talletamiseks, tõlgendamiseks, edastamiseks ja loomiseks;
19. tunneb uurimistöö ja arendusprojektide koostamise algtõdesid ja oskab neid vajadusel rakendada.

2.5.9. Õppetegevus gümnaasiumiastmes

1. Gümnaasiumis (10.–12. klass) on õppekavaterviku kujundamise alus MINA suhted ÜMBRITSEVATE INIMESTE, PAIKKONNA, EESTI, EUROOPA ja MAAILMAGA.
2. Gümnaasiumi lõpuks õpilane otsustab, kas jätkata õpinguid või asuda tööle. Põimuvad maailmavaatelised, elu- ja õpitee ning tööalase karjääri küsimused.
3. Õppeülesannete koostamisel ergutatakse maailmavaatelisti otsinguid, kasutades diskussioone, ajurünnakuid jmt, mis loovad võimalusi oma seisukohtade argumenteeritud kaitsmiseks. Kohased on uurimuslikud ülesanded, mille lahendamisel kasutatakse lihtsamaid teaduslikke meetodeid. Koostatakse spetsiaalseid õppeülesandeid, mis sunnivad õpilast otsima informatsiooni mis tahes teabeallikast, sh võõrkeeles.
4. Kursuste süsteem võimaldab kasutada õpetamist erivanuselistes rühmades. Õpilase seisukohalt tähendab see individuaalõppekava koostamist, kujunemist iseseisvaks õppijaks.
5. Väärtuskasvatuses pööratakse suurt tähelepanu inimese ja looduse, inimese ja ühiskonna ning inimese ja kultuuri vahelistele suhetele.
6. Õpetaja olulisemaks ülesandeks on toetada ja suunata õpilast iseseisva töö oskuste arendamisel, mõjutada väärtushinnangute kujunemist ja toetada eneseusku.

2.5.10. Gümnaasiumiastmes taotletavad üldpädevused

Gümnaasiumi lõpetades õpilane:

1. suudab hinnata oma taotlusi, arvestades oma võimeid ning võimalusi;

2. on teadlik erinevatest töövaldkondadest, tööturu suundumustest; oskab hankida teavet edasiõppimise ja tööleidmise võimaluste kohta; kavandab oma karjääri;
3. on seaduskuulekas, käitub väarikalt, järgib inimõigusi ja Eesti Vabariigi seadusi;
4. on kujundanud oma kodanikupositsiooni, tunnetab end dialoogivõimelise ühiskonnaliikmena Eesti, Euroopa ja globaalses kontekstis;
5. vastutab oma valikute, otsustuste, endale võetud kohustuste eest, austab teiste inimeste ja iseenda vabadust, on suveräänne isiksus;
6. teab globaalprobleeme, oma kaasvastutust nende lahendamise eest; oskab vältida ja vähendada keskkonda kahjustavat tegevust;
7. elab tervislikult, oskab hoida, vajadusel taastada oma vaimset ja füüsilist vormi;
8. saab aru, et inimelu on püha;
9. hindab kultuuri, omab ettekujutust euroopaliku kultuuri põhivaldkondadest ja -perioodidest;
10. väärtustab oma rahvuskultuuri, näeb seda euroopa ja teiste rahvaste kultuuri kontekstis;
11. soovib end kunstivahendite abil väljendada;
12. väärtustab säästva ja jätkusuutliku arengu ideed, omab väljakujunenud loodusteaduslikku maailmapilti;
13. oskab ette näha võimalikku edu ja ebaedu, konflikte vältida ja lahendada; käituda tolerantselt;
14. oskab vastu seista sotsiaalsele manipuleerimisele;
15. oskab kasutada erinevaid õpistrateegiaid;
16. oskab valida ja kasutada eri märgisüsteeme informatsiooni vastuvõtmiseks, talletamiseks, tõlgendamiseks, edastamiseks, loomiseks ja vahetamiseks;
17. mõtleb kriitiliselt, oskab oma mõtte- ja tegevuskäiku analüüsida ning hinnata; kasutab kriitilist mõtlemist mis tahes seisukoha üle otsustamisel
18. oskab argumenteeritult väidelda;
19. oskab koostada uurimistööd ja projekti, neid esitleda;
20. oskab kasutada arvutit õppimis- ja töövahendina ning oma töötulemuste esitlusvahendina

2.5.11. Õppekavas esitatud üldpädevuste saavutamise õppemeetodite valiku kaudu.

1. Järvakandi Gümnaasiumis toimub üldpädevuste saavutamise kaasajastatud õppemeetodite valiku kaudu. Õppemeetodite valiku otsustab klassi- või aineõpetaja. Õppemeetodite valikuga tagatakse kõigi üldpädevuste saavutamine.
2. I kooliaste üldpädevuste saavutamise õppetunnis õppemeetodite valiku kaudu:

Pädevused	Õpilase individuaalne töö	Kodutööde tegemine	Referaadi koostamine	Essee koostamine	Uurimustöö teostamine	Rühmatöö	Õpikoda	Mosaikrühm	Loeng	Vestlus	Diskussioon	Selgitus	Demonstreerimine	Harijutamine	Mängud	Õppekäik	Projektõpe	Probleemõpe
suhtub endasse positiivselt	+	+	+	+	+													
on viisakas, täidab lubadusi		+				+	+	+	+	+					+	+	+	
suhtub hoolivalt asjadesse, sest teab, et need on loodud inimeste tööga						+	+	+								+		
käitub loodust hoidvalt																+		

hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest, tahab olla terve	+	+	+	+	+														+				
tahab olla aus ja õiglane, mõistab <i>oma-võõras-ühine</i> tähendust					+			+															
mõistab, et inimeste soovid ja võimalused on erinevad, tunnustab kaaslaste õigust olla erinev				+			+				+	+											
teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida							+	+	+			+	+										
hindab oma perekonda, klassi ja kooli, oskab olla hea kaaslane			+				+														+		
tunneb ja austab oma kodupaika, kodumaad, riiki, Eesti riikluse sümboleid ja nendega seostuvaid käitumisreegleid; teab oma rahvuslikku kuuluvust, suhtub oma rahvusesse lugupidavalt																					+		
tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest	+										+				+	+	+						
oskab ilu märgata ja hinnata				+	+																+		
hindab loovust, tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja -tegevusest					+	+																+	+
püüab konflikte rahumeelselt lahendada							+	+	+			+	+							+	+	+	
oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid, nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada, lugeda lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti	+					+									+						+		+
oskab ohutult liigelda, vältida ohtlikke olukordi, ohuolukorras abi kutsuda; teab, kuhu oma murega pöörduda																						+	
oskab käivitada ja kasutada lihtsamaid arvutiprogramme	+																						
oskab õppida üksi ja koos teistega, paaris ja rühmas;	+	+	+	+	+	+	+	+														+	

4. III kooliaste üldpädevuste saavutamine õppetunnis õppemeetodite valiku kaudu:

Pädevused	Õpilase individuaalne töö	Kodutööde tegemine	Referaadi koostamine	Essee koostamine	Uurimustöö teostamine	Rühmatöö	Õpikoda	Mosaiikrühm	Loeng	Vestlus	Diskussioon	Selgitus	Demonstreerimine	Hariutamine	Mängud	Õppekäik	Projektõpe	Probleemõpe
on adekvaatse enesehinnanguga, tunneb oma võimeid, huvisid, kavandab neist lähtuvalt oma õpitee, arvestades ka tööturu suundumusi	+													+				
on avatud enesearendusele			+	+	+													+
on oma riigi lojaalne kodanik, omab põhiteadmisi ühiskonnast ning riiklusest, nende toimimisest, kodanikuõigustest ja -kohustustest; teab, et seaduste mittetundmine ei vabanda õigusrikkumist			+	+					+							+		
austab väärikust ja inimõigusi, hoidub vägivallast, oskab sellele vastu seista						+					+				+			
väärtustab maailma kultuurilist mitmekesisust, oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas				+							+					+		
väärtustab kultuuri ja inimese loovust, oskab hinnata kunsti ja soovib end kunstivahendite abil väljendada	+															+		
väärtustab säästvat eluviisi; oskab näha inimtegevuse mõju loodusele	+	+	+	+														
väärtustab terveid eluviise, hoolitseb oma vaimse ja füüsilise tervise eest									+	+						+		
oskab õppida: seada õppimise eesmärged, valida ja kasutada sobivaid õpivõtteid, hinnata oma õpitegevust	+								+									

5. Gümnaasiumi üldpädevuste saavutamine õppetunnis õppemeetodite valiku kaudu:

	Õpilase individuaalne töö	Kodutööde tegemine	Referaadi koostamine	Essee koostamine	Uurimustöö teostamine	Rühmatöö	Õpikoda	Mosaikrühm	Loeng	Vestlus	Diskussioon	Selgitus	Demonstreerimine	Hariutamine	Mängud	Õppekäik	Projekte	Probleemõpe
Pädevused																		
suudab hinnata oma taotlusi, arvestades oma võimeid ning võimalusi	+	+	+	+	+									+			+	
on teadlik erinevatest töövaldkondadest, tööturu suundumustest; oskab hankida teavet edasiõppimise ja tööleidmise võimaluste kohta; kavandab oma karjääri	+															+		
on seaduskuulekas, käitub väärikalt, järgib inimõigusi ja Eesti Vabariigi seadusi			+	+				+										
on kujundanud oma kodaniku positsiooni, tunnetab end dialoogivõimelise ühiskonnaliikmena Eesti, Euroopa ja globaalses kontekstis									+	+								
vastutab oma valikute, otsustuste, endale võetud kohustuste eest, austab teiste inimeste ja iseenda vabadust, on suveräänne isiksus	+			+													+	
teab globaalprobleeme, oma kaasvastutust nende lahendamise eest; oskab vältida ja vähendada keskkonda kahjustavat tegevust			+					+	+	+								
elab tervislikult, oskab hoida, vajadusel taastada oma vaimset ja füüsilist vormi								+	+	+								
saab aru, et inimelu on püha								+	+	+				+				
hindab kultuuri, omab ettekujutust euroopaliku			+	+												+		

kultuuri põhivaldkondadest ja -perioodidest																			
väärtustab oma rahvuskultuuri, näeb seda euroopa ja teiste rahvaste kultuuri kontekstis				+						+								+	
soovib end kunstivahendite abil väljendada	+																		
väärtustab säästva ja jätkusuutliku arengu ideed, omab väljakujunenud loodusteaduslikku maailmapilti				+						+									
oskab ette näha võimalikku edu ja ebaedu, konflikte vältida ja lahendada; käituda tolerantselt						+	+	+		+									+
oskab vastu seista sotsiaalsele manipuleerimisele						+				+	+	+							
oskab kasutada erinevaid õpistrateegiaid	+					+				+									
oskab valida ja kasutada eri märgisüsteeme informatsiooni vastuvõtmiseks, talletamiseks, tõlgendamiseks, edastamiseks, loomiseks ja vahetamiseks			+							+				+					
mõtleb kriitiliselt, oskab oma mõtte- ja tegevuskäiku analüüsida ning hinnata; kasutab kriitilist mõtlemist mis tahes seisukoha üle otsustamisel					+														+
oskab argumenteeritult väidelda										+									
oskab koostada uurimistööd ja projekti, neid esitleda					+														+
oskab kasutada arvutit õppimis- ja töövahendina ning oma töötulemuste esitlusvahendina	+		+	+	+														+

2.6. Valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted

1. Gümnaasiumi kursused jagunevad kohustuslikeks kursusteks ja valikkursusteks.
2. Valikkursuste loend ja ainekavad on esitatud Järvakandi Gümnaasiumi õppekava lisana: "Järvakandi Gümnaasiumi valikkursuste loend" (*LISA 2*) ja „Järvakandi Gümnaasiumi valikkursuste ainekavad”, mille kinnitab kooli direktor.
3. Valikkursuste valikul on lähtutud sellest, et oleme ühe klassikomplektiga maakool ning seejuures on silmas peetud õpilaste huvisid ja võimeid kui ka kohalikke vajadusi ja kooli võimalusi.
4. Valikkursuste kogu komplekt on üldjuhul kindlaks määratud kooli poolt.
5. Valikkursuste arvel püütakse tugevdada mitmete kohustuslike ainete õpet (kirjandus, inglise keel, matemaatika) ja pakkuda juurde mõned valikkursused (näiteks saksa keel, arvutiõpetus).

2.7. Hindamise korraldus

1. Õppimine on elukestev protsess, mille teadvustatus ning eesmärgistatus sõltub õppija eest ja individuaalsest eripärast. Õppimine toimub mängu ja matkimise, vaatluse ja mõtestamise, elamuse ja kogemuse, harjutamise ja katsetamise, meeldejätmise ja loomise kaudu. Elukestva õppimise kui elustiili kujundamiseks on oluline õppija sisemine motivatsioon.
2. Õppe- ja kasvatusprotsess on eesmärgistatud, arusaamisega õppimine ja seda suunav, nõustav, analüüsiv ning hindav õpetamine ja kasvatamine nende tegevuste vastastikustes seostes.
3. Õpilased võtavad võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, kavandamisest ja hindamisest.
4. Õppimine võib toimuda reaalses või virtuaalses keskkonnas.
5. Õppe- ja kasvatusprotsessi käigus õpivad õpilased:
  - 1) olemasolevaid teadmisi ja oskusi kasutama, seoseid nägema;
  - 2) küsima, teada saama, uusi teadmisi ja oskusi omandama;
  - 3) tegutsema; oma intellekti, fantaasiat, emotsioone kasutama; looma, konstrueerima, katsetama;
  - 4) ennast arendama, õppimist õppima;
  - 5) õppima üksi või koos teistega, jälgides ja hinnates enda ja kaaslaste tegevust;
  - 6) probleeme lahendama, valikuid tegema, otsustama väidete õigsuse üle, vaidlema, argumenteerima, kaitsma oma seisukohti;
  - 7) oma mõtetegevust ja õppimist jälgima ja juhtima.
6. Õpitulemuste hindamine on osa õppe- ja kasvatusprotsessist. Hinnatakse nõutavate õpitulemuste saavutatust, teadmiste ja oskuste omandatust. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid.
7. Hindamise põhieesmärgid on:
  - 1) motiveerida õpilasi sihikindlalt õppima;
  - 2) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist;
  - 3) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja arengu toetamisel;
  - 4) anda õpilasele, õpetajale, kooli juhtkonnale, lapsevanemale (eestkostjale, hooldajale) teavet õpilase õpiedukusest.
8. Järvakandi Gümnaasiumi õpilaste hindamise, järgmisse klassi üleviimise ning klassikursust kordamajätmise alused, tingimused ja kord on esitatud õppekava lisana: "Järvakandi Gümnaasiumi õpilaste hindamise kord" (*LISA 5*), mille kinnitab kooli direktor.

2.8. Nõuded õpetaja töökavale

1. Töökava on dokument, mille alusel toimub õppetöö õppetunnis. Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli ekskursiooni või õppekäiguna. Töökava koostamine ja arendamine kuulub klassiõpetaja ja aineõpetaja pädevusse.
2. Klassiõpetaja ja aineõpetaja kujundab kooli õppekava alusel välja töökava, mis arvestab klassi omapära ja suundumust, kooli arengusuunda ja eripära, õpilaste vaimseid ja kooli materiaalseid ressursse.
3. Töökava koostamise ning rakendamisega saab klassiõpetaja ja aineõpetaja endale suuremad õigused, aga ka suurema vastutuse õpilaste ja nende vanemate ees. See on koolikultuuri teadvustamise protsess. Muutub õppetöö planeerimine, sisu, kontrollimine, kogu õppetöö korraldus.
4. Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökavas täpsustatakse kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja –materjale, õpetajatevahelist koostööd ning õppeaasta üldtööplaani.
5. Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökavad on vormistatud I-III kooliastmes õppeveerandite ja gümnaasiumis kursuste kalenderplaanina.
6. Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökavas on õppesisu liigendatud ulatuslikumate õppeteemade järgi. Näidatud on olulisemad alateemad, käsitletavat põhimõistet, kasutatavad meetodid, õppekirjandus jm õppematerjal; oodatavad õpitulemused ja nende kontrollimise/hindamise aeg ning moodused. Järvakandi Gümnaasiumi töökava struktuuri näide on toodud lisa (LISA 6).
7. Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökava õppesisu osas kavandatakse täpselt eesmärgistatud õppeülesanded õpitulemuste saavutamiseks.
8. Otsustused, mida klassiõpetaja ja aineõpetaja on teinud oma eripära määratledes, kajastuvad töökavas õppemeetodite valiku kaudu.
9. Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökava kinnitab kooli direktor.

2.9. Tunniväline tegevus

1. Tunniväline tegevus Järvakandi Gümnaasiumis on täiendav õpe, mis aitab kaasa kooli ainetundides toimuvale ning arendab õpilastes vaimseid ja füüsilisi omadusi, avardab õpilaste silmaringi ja arendab eneseväljendamisoskust.
2. Järvakandi Gümnaasiumis on välja kujunenud traditsioonilised üritused, milledest võtavad osa kogu kooli õpilased (LISA 7).
3. Koolis on loodud tingimused paljude aine- ja huvialaringide tööks.
4. Järvakandi Gümnaasiumi õpilastel on võimalus osaleda maakondlikel ja vabariiklikel kooliga seotud üritustel või projektides.

2.10 Õpilaste nõustamine ja õpiabi osutamine

1. Õpilaste nõustamise, õpiabi osutamise ja õpiraskuste leevendamise (ennetamise) eesmärgil rakendatakse koolis järgmisi meetmeid ning tugisüsteeme:
  - 1) lapsevanema teavitamine oma lapse mitteedasijõudmisest hinnetelehe ja tunnistuse kaudu;
  - 2) arenguestlused õpilastega;
  - 3) aineõpetajate konsultatsioonid ja õpilaste järelevastamised;
  - 4) individuaalne järeleaitamine õpilastele teadmistes tekkinud lünkade likvideerimiseks ja õpiabi õpilastele, kellel on veerandihinne "puudulik", "nõrk" või välja panemata;
  - 5) õpilase õppetöö jälgimise kaardi kasutamine;
  - 6) töötamine eraldi klassis käitumishäiretega õpilastele;

- 7) parandusõpe põhikooli õpilaste arengu toetamiseks ja nõutavate õpitulemuste saavutamiseks, tulenevalt nende erivajadustest;
  - 8) pikapäevarühmas abi 1.- 4. klassi õpilastele;
  - 9) kasvatusraskustega klassi suunamine;
  - 10) koduõppele suunamine;
  - 11) andekate ja õpiraskustega õpilaste jaoks individuaalse õppekava koostamine;
  - 12) täiendava õppetöö rakendamine peale õppeperioodi;
  - 13) järeleksamite sooritamine;
  - 14) hinde parandamine kuldmedali saamiseks.
2. Õpilaste õpijõudluse toetamiseks ja väljalangevuse ennetamiseks rakendatavate meetmete ning tugisüsteemide tingimused ja kord on esitatud lisas (*LISA 8*).
  3. Vallas töötab sotsiaaltöötaja, kes nõustab vastavalt oma pädevusele õpilasi. Koolil puuduvad sotsiaalpedagoog ja logopeed, kuid logopeedilist abi vajavad õpilased on välja selgitatud. Õpilaste nõustamise ja õpiabi osutamise korra kinnitab kooli direktor.

2.11. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

1. Kool töötab muutuvates välistingimustes, seetõttu peab õppekava olema pidevalt arenev , täienev.
2. Järvakandi Gümnaasiumi õppekava arendamine eeldab õpilaste ja õpetajate; õpetajate ja juhtkonna, kooli hoolekogu; kooli ja lastevanemate, kooli omaniku, teiste õppeasutuste ja organisatsioonide koostööd riikliku õppekava üldosa mõtestamisel ja ainekavade koostamisel.
3. Järvakandi Gümnaasiumi õppekava koostamises ja arendamises kasutatakse erinevaid töövorme. Selles töös osalevad kõik pedagoogid.
4. Järvakandi Gümnaasiumi õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor.
5. Järvakandi Gümnaasiumi õppekava uuendamise ja täiendamise korra kinnitab kooli direktor.

Järvakandi Gümnaasiumi ainekomisjonide moodustamine, tegevusvaldkonnad ja ainekomisjonid

1. Ainekomisjonide moodustamine:

- ainekomisjon moodustatakse ühe või mitme lähedase õppeaine õpetajatest;
- ainekomisjoni juhataja kinnitab kooli direktor kooskõlas õppenõukoguga;
- ainekomisjoni juhataja vastutab ainekomisjoni töö korraldamise eest.

2. Ainekomisjoni (ja selle juhataja) tegevusvaldkonnad:

- kooli vastava(te) õppeaine(te) ainekavade koostamine, õppesisu määramine klassiti;
- vaadatakse läbi tööplaanid;
- kooskõlastatakse ühtsed nõuded kooliastmeti ainete vahel;
- kasutatava õppekirjanduse, õppekomplekti, õppevahendite kooskõlastamine ja tellimine;
- õpetajate ainealase täiendkoolituse koordineerimine ja planeerimine;
- riiklikeks eksamiteks ja tasemetöödeks valmistumise arutelud ja tulemuste analüüs;
- koolieksamite (12.klass) ja üleminekuksamite (8., 10., 11. klass) materjalide koostamine ning ühtlustamine aineõpetajate vahel;
- aineolümpiaadidest osavõtu organiseerimine ja tulemuste analüüs;
- täiendkoolitusel saadud teadmiste ja info vahendamine;
- tunnijaotusplaani ja tunnikoormuste osas ettepanekute tegemine kooli juhtkonnale;
- valikainete ja –kursuste õpetamise vajaduse, võimaluste, ulatuse arutelud ning ettepanekud juhtkonnale. Valikainete ja –kursuste ainekavade koostamine;
- vastava õppeaine(te) propageerimine koolis;
- ainekomisjoni juhataja koostab õppeaasta kohta aruande ainekomisjoni tegevusest.

3. Ainekomisjonid:

Ainekomisjon	Ained	Juhataja	Liikmed
Algklassid	Algõpetus Kõneravi	EVELI PIRMA	K. Lehtla, A. Jakimenko, T. Seppenen
Humanitaarained	Eesti keel Ajalugu	JAANUS RANDLA	M. Järvik, A. Paeste, K. Lehtla, E. Pirma
Reaalained	Matemaatika Füüsika Joonestamine	VÄINO RAJASAARE	M. Valdre, A. Paeste, M. Unga
Võõrkeeled	Inglise keel Vene keel Saksa keel	AITA KADAKAS	K. Pildre, T. Seppenen, A. Allikson, A. Paeste
Loodusained	Bioloogia Geograafia Keemia Loodusõpetus	REET MERENÄKK	S. Zahkna, E. Sepping, V. Rajasaare, A. Paeste

Loomingulised ained	Kunst Muusika Tööõpetus Kehaline kasvatus	EHA TERAS	M. Unga, M. Sepp, I. Sark, A. Pedaja
Sotsiaaalained	Inimeseõpetus Ühiskonnaõpetus	AIRA JAKIMENKO	J. Randla, E. Pirma, A.Paeste

Ainekomisjonide juhatajate arvamust arvestatakse juhtkonna otsuste vastuvõtmisel.

Järvakandi Gümnaasiumi valikkursuste loend 2008/2009 õ.-a

	Valikkursused kokku	10. klass	11. klass	12. klass
Kirjandus	3	1	1	1
Inglise keel	6	2	2	3
Vene keel	1			1
Matemaatika	6	2	1	2
Ajalugu	2	1	1	
Geograafia	0,5		0,5	
Bioloogia	0,5		0,5	
Keemia	1			1
Saksa keel	5	3	2	
Kultuurilugu	1			1
Arvutiõpetus	2	1		1
Keskkonnaõpetus	1	1		
Kunstiõpetus	1	1		
Autoõpetus	1		1	
KOKKU:	31	12	9	10

1. Lisakursused kirjanduses, inglise keeles, vene keeles, matemaatikas, ajaloos, geograafias, bioloogias, keemias ja kunstiõpetuses võimaldavad aineõpetajatel üld- ja ainepädevuste süvendamist ning valdkonnapädevuste kinnitumist.
2. Järvakandi Gümnaasiumis tähtsustatakse erinevate võõrkeelte valdamist kui suhtlemisvahendit ja inimese hariduse ühte näitajat. Sellest tulenevalt on inglise keele (A-keel) õppes 7 lisakursust ja 5 kursust saksa keelele (C-keel) õppes.
3. Õpilaste ja lapsevanemate huvidele ning kooli võimalustele tuginedes õpetatakse Järvakandi Gümnaasiumis ka
  - arvutiõpetust, milles käsitletakse infotehnoloogiavahendite tundmaõppimist ja kasutamist informatsiooni hankimiseks ja õppimisega seotud eesmärkidel suhtlemiseks;
  - keskkonnaõpetust, milles käsitletakse loodus-sotsiaalse ja kultuurikeskkonna seoseid ning säästva arengu põhimõtteid;
  - kultuurilugu, milles käsitletakse Eesti rahva ainelise ja vaimse kultuuri arengut minevikust tänapäeva.

Õppe- ja kasvatustegevuse kord Järvakandi Gümnaasiumis

1. Õppetöö algab 2008/2009. õppeaastal 1.septembril kell 9.00 piduliku aktusega koolimaja ees.
2. 2008/2009. õppeaasta koolivaheajad on järgmised:
  - 1) sügisvaheaeg 25. oktoobrist 2008 kuni 2. novembrini 2008;
  - 2) jõuluvaheaeg 20. detsembrist 2008 kuni 4. jaanuarini 2009;
  - 3) kevadvaheaeg 14. märtsist 2009 kuni 22. märtsini 2009;
  - 4) suvevaheaeg 4. juunist 2009 kuni 31. augustini 2009.
3. Õppetundide toimumisajad on järgmised:
  - 1) 8.50 – 9.35
  - 2) 9.45 – 10.30
  - 3) 10.40 – 11.25
  - 4) 11.45 – 12.30
  - 5) 12.50 – 13.35
  - 6) 13.45 – 14.30
  - 7) 14.40 – 15.25
  - 8) 15.35 – 16.20
4. Alates 2000/2001 õppeaastast on Järvakandi Gümnaasiumis kasvatusraskustega klass, mis moodustati 7.-8. klassi 14-16 aastastest õpilastest (vastavalt HM määrusele nr.51 11.10.1999 ja Järvakandi Vallavalitsuse otsusele). Kasvuraskustega klassil on oma õppekava ning õppetöö baseerub klassiõppel, kus põhiaineid annab klassijuhataja, kes omab klassist adekvaatset ülevaadet ning suhtleb aktiivselt valla sotsiaaltöötajaga ja lastevanematega.
5. Järvakandi Gümnaasiumis on võimalik õppida kolme võõrkeelt:
  - A - inglise keel - alates 3-st klassist;
  - B - vene keel - alates 6-st klassist;
  - C - saksa keel - alates 10-st klassist.
6. Lastevanemate soovil ning valla kulul võimaldab kool vastavalt põhimäärusele paljude erinevate huvialaringide tööd.
7. Lastevanemate koosolekud toimuvad järgmiselt:
  - 1. klassile 1. septembril ja seejärel kord poolaastas;
  - 2.- 9. klassini kord poolaastas;
  - 10.- 12. klassile vastavalt vajadusele;
  - üldkoosolek toimub 1-2 korda aastas.
8. Aineõpetajate vastuvõtuajad on kantud konsultatsioonide ja järeleaitamistundide graafikusse, mis paikneb infostendil ning kooli kodulehel.
9. Järvakandi Gümnaasiumi õpilane lähtub oma käitumises koolis kehtestatud „Järvakandi Gümnaasiumi kodukorra“ (LISA 4) eeskirjadest (kinnitatud õppenõukogus nr.3, 14.detsember 2005.a), mis on kõigile tutvumiseks välja pandud II korruse koridori stendile ja kooli kodulehele.
10. Sisehindamise aluseks on „Järvakandi Gümnaasiumi sisehindamise kord“.
11. Koolis on moodustatud õpilasmavalitsus.

JÄRVAKANDI GÜMNAASIUMI KODUKORD

Kodukorra koostamise aluseks on võetud "Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus" RTI 1993,63,892; 79,1186; 1994,91,1528; 1996,49,953; 1997,24,365,24,365; 26,lk.880; 69,1111; 1998,57,859.

I ÜLDISED EESKIRJAD.

1. Iga õpilane on kohustatud täitma kõiki kooli sisekorra eeskirju.
Neid tutvustab talle klassijuhataja.
2. Õpilane kannab vastutust kooli vahenditest soetatud ja temale kasutada antud õppevahendite ja õpikute otstarbekohase kasutamise eest. Kooli vara rikkumise korral korvab tekitatud kahju rahaliselt vastavalt kahju suurusele.
3. Suvevaheajale minnes või koolist lahkudes on õpilane kohustatud tagastama tema kasutusse antud vahendid ja õpikud.
4. Õpilasel tuleb täita kõiki üldtunnustatud viisakusreegleid.
5. Õpilane on kohustatud täitma kõiki liikluseeskirju, samuti kohaliku omavalitsuse poolt kehtestatud avaliku korra eeskirju.
6. Õppetöökodades, laboratoorsete tööde ja praktikumide tundides, võimlas ja spordiväljakutel on õpilane kohustatud täitma kõiki ohutustehnika nõudeid.
Neid tutvustab ja nende täitmist kontrollib aineõpetaja.
7. Õpilane kannab koolis puhast ja korrektset riietust ning vahetusjalanõusid. Sisejalanõudeks ei ole saapad.
Pidulikel juhtudel s.o.1.septembril, õpetajatepäeval, veerandi viimasel päeval, esinemistel, eksamitel, EV aastapäeval ja lõpuaktustel kannab õpilane pidulikku riietust.
Kehalise kasvatus tunnis kannab õpilane sportlikku vahetusriietust ja võimlas vahetusjalanõusid.
8. Koolipeod, klassiõhtud jm. üritused lõpevad koolis

I – IV klass	hiljemalt	kell	19.00
V – IX “	“	“	21.00
X - XII “	“	“	22.00

Kokkuleppel kooli juhtkonnaga võib ürituste kestvust pikendada.
9. Õppevahendite või mõne muu eseme kadumisest või rikkumisest teatab õpilane viivitamatult klassijuhatajale.
10. Õpilasel on keelatud omada, tarbida ja/või levitada alkohoolseid jooke, tubakatooteid ja narkootilisi aineid.
11. Sisekorra eeskirja rikkumiste eest järgneb teole vastav karistus (vt. punkt X).
Ettepaneku karistamiseks teeb klassijuhataja, aineõpetaja või õppealajuhataja.
12. Ekskursioonidel, võistlustel, matkadel ja õppekäikudel esindab õpilane oma kooli ja täidab õpetajate ja teiste neid juhendavate täiskasvanute korraldusi, käitub viisakalt ja kaaskodanikke arvestavalt, täidab ohutusnõudeid.
13. Kehalise kasvatus tunnid ei toimu õues:
  - 1) 1.– 6. klassi õpilastele tegelikult toimival välisõhu temperatuuril üle miinus 10 °C;
  - 2) 7.–12. klassi õpilastele tegelikult toimival välisõhu temperatuuril üle miinus 15 °C;
  - 3) mõõduka tuule korral tuulekiirusel kuni 8 m/s.

14. Õppetunnid võib ära jätta, kui sõit kooli ja tagasi ei ole korraldatud ja tegelikult toimiv välisõhu temperatuur on:

- 1) miinus 20 °C ja madalam 1.– 6. klassis;
- 2) miinus 25 °C ja madalam 7.– 9. klassis.

II ÕPPE TUNNID.

1. Õpilane on kohustatud käima ja kaasa töötama kõigis kooli õppekavaga ettenähtud tundides.
2. I – IX klassi õpilasele on õpilaspäeviku pidamine, täitmine ja koolis kaasas kandmine kohustuslik. Õpilane esitab päeviku aineõpetaja või klassijuhataja nõudmisel.
3. Õpilased sisenevad klassiruumi peale esimest kella.
4. Tunde alustatakse püsti seistes. Õpetaja märguandel istutakse ning pannakse valmis vajalikud õppevahendid.
5. Õpilane hoiab oma õpikoha puhtana ja korras.
6. Õpilane tegeleb tunnis ainult talle antud ülesannetega, ei sega kaasõpilasi ja õpetajat. Kui õpilane segab kaasõpilasi ja teeb tunni jätkamise võimatuks, võib ta klassist välja saata. Õpetaja annab õpilasele ülesande, mida ta teeb iseseisvalt õpetaja poolt nimetatud ruumis.
7. Soovides pöörduda õpetaja poole, annab õpilane selleks märku käe tõstmisega.
8. Oma koolitöötajate ja külaliste ruumi sisenemisel – lahkumisel tervitab õpilane neid püstitõusmisega ning istub uuesti õpetaja märguande peale.
9. Tund lõpeb alati õpetaja loal. Kell on märguandeks õpetajale.
10. Peale tunni lõppu ruum õhutatakse ja üldjuhul lukustatakse.
11. Õpilasel ei ole lubatud õppetööks mittevajalikke esemeid õppetundides kasutada (näiteks: mobiiltelefon, pleier, fotoaparaat, elektroonilised mängud, laserseadmed ...).
12. Õpetajal on õigus õppetöö ajaks segav ese ära võtta.

III VAHETUND, KOGUNEMISED.

1. Vahetunni ajal viibivad õpilased koolimajas oma koridoris.
2. Õpilane käitub nii, et ei sea ohtu ennast ega teisi: ei jookse treppidel ja koridorides, ei seisa ega istu kõige käidavamates kohtades, ei tõukle ega kakle, ei lärma ega istu aknalaudadel.
3. Koolikotte ei panda aknalaudadele. Põrandal peavad kotid olema seinä ääres.
4. Kogunemistele, kontsertidele, loengutele ja muudele üritustele, mis toimuvad kooli saalis või võimlas minnakse aineõpetaja või klassijuhataja saatel.
5. Kogunemistelt lahkutakse klasside kaupa, jätkatakse õppetundi või minnakse vahetundi.

IV PUUDUMINE.

1. Õpilane ei tohi puududa koolist põhjuseta.
2. Loa koolist puudumiseks annab arst, lapsevanem, klassijuhataja või kooli juhtkond.
3. Koolist võib õpilane puududa haiguse või koduste põhjuste tõttu ning spordi-, taidlus- jm. üritustega seoses.
4. Koolist puudunud õpilane esitab arstitõendi ja kuni viis päeva puudunud õpilane võib esitada vanemate tõendi (formaad A4 või A5).
5. Tõendid esitatakse klassijuhatajale esimesel puudumisjärgsel koolipäeval.
6. Kodustel ja muudel põhjustel puudumisest peab üldjuhul olema klassijuhatajale eelnevalt teatatud.
7. Teistel juhtudel esitab õpilase vanem või vabastust taotlev organisatsioon kirjaliku taotluse.
8. Üksikutest tundidest kaalukatel põhjustel lahkumiseks annab loa klassijuhataja ja/või vastava(te) aine(te) õpetaja(d), kelle tunnist on vajadus puududa.
9. Kui õpilane on puudunud põhjuseta

- 1-9 tundi – informeerib klassijuhataja vanemaid ja õpilast võib karistada direktori käskkirjalise noomitusega.
- 10-19 tundi – informeerib klassijuhataja vanemaid, õpilast karistatakse direktori käskkirjalise noomitusega ja võib kutsuda kooli juhtkonna ette. Õpilase puudunud tundidest teavitatakse alaealiste komisjoni.
- 20 ja enam tundi
I-IX klassis - informeerib klassijuhataja vanemaid, õpilast karistatakse direktori käskkirjalise noomitusega ning õpilane koos vanemaga kutsutakse kooli juhtkonna, hoolekogu või alaealiste komisjoni ette.
X–XII klassis - kustutatakse õpilane üldjuhul kooli õpilaste nimekirjast.

10. Õpilasel on keelatud tundi hilinemine.

11. Mitteosalemine kehalise kasvatus tunnist spordirõivastuse puudumise tõttu, loetakse üldjuhul põhjuseeta puudumiseks.

V ÕPILASE ÕIGUSED.

Õpilasel on õigus:

- saada informatsiooni kooli õppetöö korralduse kohta klassijuhatajalt, aineõpetajatelt ja kooli juhtkonnalt;
- saada põhjendust oma kirjaliku, praktiliste tööde ning suuliste vastuste, hinnete kohta, samuti käitumise ja hoolsuse hindamise kohta;
- saada põhjendatud vajadustel täiendavat abi õpetajatelt (õppeaine järelõppeks, kui on puudunud mõjuva põhjusega pikemat aega – üle 2 nädala; klassivälise tegevuse juhendamiseks; üldkonsultatsioone);
- kasutada klassi- ja koolivälises töös direktsiooniga kokkuleppel kooli ruume, rajatise ning õppe-, spordi- ja tehnilisi vahendeid;
- saada kooli esindamise korral võimaluste piires ainelist abi selleks eraldatud summadest;
- moodustada õpilas- ja noorteorganisatsioone koolis ning kuuluda neisse (organisatsiooni eesmärk ei tohi olla vastuolus kehtiva seadusandlusega);
- osaleda tema isikut puudutavate probleemide arutelus;
- osaleda õpilaskonna esindajate kaudu kooli õppenõukogu ja hoolekogu töös, vastavalt päevakorrale;
- teha ettepanekuid koolitöö probleemide lahendamiseks ning aktiivselt selles osaleda.

VI KLASSI KORRAPIDAMINE.

1. Klassi korrapidaja ülesandeks on õpperuumi korrastamine (tahvli puhastamine, klassi õhutamine) ja õppetarvete jaotamine ning kogumine vastavalt aine spetsiifikale.
2. Iga klassijuhataja määrab oma klassi tingimusi arvestades kindlaks süsteemi ja korrapidaja kohustused.

VII TOITLUSTAMINE JA SÖÖKLA KASUTAMINE.

1. Õpilane sööb kindlaks määratud lauas ning kindlaks määratud vaheajal, mis sõltub sööjate arvust.
2. Enne söögiruumi sisenemist peseb õpilane käed ning sööb korrektselt oma toidu koolisööklas. Toiduga sööklast ei väljuta.
3. Sööklas peab korda korrapidajaõpetaja, kes jälgib ja kontrollib õpilaste käitumiskultuuri.

4. Laudkond ei pea alustama ega lõpetama söömist korraga. Oma nõud koristab iga õpilane laualt ise.

VIII GARDEROOBI KASUTAMISE KORD.

1. Üleriided ja jalanõud jätab õpilane klassile kinnitatud garderoobi.
2. Üleriiete taskutesse ei jäeta raha, dokumente, võtmeid, hinnalisi esemeid.
3. Õpilane ei viida aega garderoobis, vaid väljub kohe, kui on end üleriietest vabastanud ja jalatsid vahetanud.
4. Vahetunnil garderoobi ei koguneta.
5. Õppetundide ajal on garderoobi ukсед lukustatud. Uksed avab ja lukustab garderoobihoidja vastavalt söögivahetundidele ning tööõpetuse ja kehalise kasvatuse tundide toimumisele.
6. Garderoob suletakse pärast koolipäeva lõppu 16.30 ja avatakse järgmisel hommikul kell 7.45 majahoidja poolt.
7. Riiete või jalatsite kadumisest teavitab õpilane koheselt klassijuhatajat.
8. Garderoobi korrasoleku eest vastutab iga klass ise.

IX LAPSEVANEMAD.

1. Lapsevanemad (hooldajad) peavad tagama oma lapse koolikohustuse täitmise.
2. Lastevanematel on õigus:
  - saada informatsiooni kooli õppetöö korralduse kohta õpetajatelt, juhtkonnalt ja kooli koduleheküljelt www.jarvakg.edu.ee;
  - nõuda põhjendust ja analüüsi oma lapse õppeedukuse, hoolsuse ja käitumise kohta;
  - osaleda oma last puudutavate küsimuste arutelus;
  - lastevanemate esinduse kaudu osaleda kooli õppenõukogu ja hoolekogu töös;
  - teha ettepanekuid kõikide koolitöö probleemide lahendamiseks ning ise aktiivselt neis osaleda;
  - saada informatsiooni lapse hinnetest õpilaspäeviku ja hinnetelege kaudu ning täiendavalt omal soovil ka muul ajal;
3. Lastevanemate teavitamine toimub:
  - Järvakandi Gümnaasiumi koduleheküljel;
  - õpilaspäevikutega (regulaarselt);
  - hinnetelegendega (vähemalt kord kuus);
  - klassi lastevanemate koosolekul (vastavalt vajadusele);
  - kooli lastevanemate koosolekul (1-2 korda aastas);
  - arenguveestlusel (kord aastas).

X ÕPILASE KIITMISE, TUNNUSTAMISE JA MÕJUTAMISE VÕIMALUSED.

1. Õpilasi võib kiita ja tunnustada järgmiselt:
  - suuline kiitus klassi või kooli ees;
  - kirjalik kiitus või tänu teatatuna vanematele;
  - diplom;
  - nimede avaldamine tublimate sportlaste edetabelis ja kooli rekordite stendil;
  - foto kooli stendile „Parimad õppurid“;
  - gümnaasiumilõpetaja kandmine kooli autahvlile:
    - 1) kõik kuld- või hõbemedaliga lõpetajad;
    - 2) medalisaajate puudumisel klassi parim neljade ja viitega lõpetaja;

- direktori käskkirjaga avaldatakse kiitust:
  - 1) I, II, III õppeveerandi ning õppeperioodi lõpul I – IX klassi õpilasele, kelle veerandi- või aastahinded on neljad-viied ning käitumine ja hoolsus „eeskujulik“ või „hea“;
  - 2) poolaasta ja õppeperioodi lõpul X – XII klassi õpilasele, kelle antud õppeaasta iga õppeaine kursusehinnete keskmine on vähemalt 4,0 ja käitumine „eeskujulik“ või „hea“;
  - 3) aineõpetaja või klassijuhataja ettepanekul I – XII klassi õpilasele, kes saavutas väga häid tulemusi klassivälises töös (sport, kunst, muusika ...);
- õppeaasta lõpul korraldatakse pidulik aktus:
  - 1) I – IX klassi õpilastele kelle aastahinded on viied või neljad ja käitumine „eeskujulik“ või „hea“;
  - 2) X – XII klassi õpilastele, kelle antud õppeaasta iga õppeaine kursusehinnete keskmine on vähemalt 4,0 ja käitumine „eeskujulik“ või „hea“;
- õppenõukogu otsusega antakse:
  - 1) kiituskiri «Väga hea õppimise eest» I – VIII klassi õpilasele, kellel on aastahinne kõikides õppeainetes „väga hea“ (muusika-, kunsti-, tööõpetuse ja kehalise kasvatuse hinne võib olla „hea“) ning käitumine „eeskujulik“ või „hea“;
  - 2) kiituskiri «Väga hea õppimise eest» X ja XI klassi õpilasele, kellel on antud õppeaasta iga õppeaine kursusehinnete keskmine üle 4,5, kusjuures kursusehinne on vähemalt „hea“ ning käitumine „eeskujulik“ või „hea“;
  - 3) kiitusega lõputunnistus põhikooli lõpetajale, kellel on kõigi lõputunnistusele kantavate õppeainete viimane aastahinne ja lõpueksamihinne „väga hea“ ning käitumine „eeskujulik“ või „hea“;
  - 4) kuldmedal gümnaasiumilõpetajale, kellel on kõigi õppeainete kooliastmehinne „väga hea“ ning käitumine „eeskujulik“ või „hea“;
  - 5) hõbemedal gümnaasiumilõpetajale, kellel on kuni kahes õppeaines kooliastmehinne vähemalt „hea“ ja ülejäänud õppeainetes „väga hea“ ning käitumine „eeskujulik“ või „hea“;
- aineõpetaja ettepanekul ja õppenõukogu otsusega antakse:
  - 1) ainekiituskiri „Väga heade tulemuste eest üksikus õppeaines“ põhikooli lõpetajale, kes on saavutanud väga häid tulemusi ühes või mitmes õppeaines, kusjuures nende õppeainete aasta- ja eksamihinne VIII ja IX klassis on vähemalt „hea“;
  - 2) ainekiituskiri „Väga heade tulemuste eest üksikus õppeaines“ gümnaasiumi lõpetajale, kes on saavutanud väga häid tulemusi ühes või mitmes õppeaines, kusjuures nende õppeainete kõik kursusehinded ja kooliastmehinne on „väga hea“.

2. Õpilasele kohaldatavad mõjutusvahendid ebaväärika käitumise, kooli kodukorra rikkumise ja hoolimatu õppetöösse suhtumise eest on järgmised:

- õppetunnist ajutine kõrvaldamine;
- õppetundides viibimine „Õpilase jälgimise kaardiga“;
- õppeülesande täitmine peale tunde;
- kirjalik teade vanematele;
- lapsevanema kooli kutsumine: vestlus õpilase, lapsevanema, klassijuhataja ning tarvidusel ka aineõpetaja, õppealajuhataja või direktori osavõtul;
- noomitus direktori käskkirjaga;
- kooli juhtkonna ette kutsumine;
- aruandmine õppenõukogu või hoolekogu ees koos vanematega;
- käitumishinde alandamine mitterahuldavaks õppenõukogu otsusel;
- koolist ajutine eemaldamine, mis lõpeb aine(te) järelevastamisega;

- avalduse esitamine politseile;
- kui koolis rakendatud meetmed pole tulemust andnud, teeb kool esildise alaealiste komisjonile;
- koolist väljaheitmine.

3. Gümnaasiumi õpilane arvatakse direktori otsusega koolist välja, kui:

- puudub koolist põhjuseta üldjuhul 20 tundi või rohkem;
- rikub moraali ja eetika üldtunnustatud tõdesid või käitub ebaväärikalt;
- kahjustab sihilikult kooli vara;
- omab, tarbib ja/või levitab alkohoolseid jooke, tubakatooteid ja narkootilisi aineid;
- lapsevanem, esindaja või õpilane ise on esitanud vastava kirjaliku avalduse.

Kinnitatud õppenõukogus nr.3, 14.dets.2005.a
Muudetud õppenõukogus nr.2, 24.okt. 2007.a ja nr. 8, 29.mai 2008.a

JÄRVAKANDI GÜMNAASIUMI õpilaste hindamise kord

Järvakandi Gümnaasiumi õpilaste hindamise korra aluseks on võetud Haridus- ja teadusministri 10. augusti 2005.a määrus nr 24. Määrus on kehtestatud «Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse» § 27 lõike 2 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

- 1) Õpilaste hindamise korraga sätestatakse põhi- ja üldkeskharidust omandavate õpilaste teadmiste ja oskuste ning käitumise ja hoolsuse hindamise, õpilaste täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise ning järgmisse klassi üleviimise alused, tingimused ja kord.

§ 2. Hindamise alused

- 1) Teadmiste ja oskuste hindamisel lähtutakse õpilasele kohaldatava riikliku õppekavaga ja selle alusel koostatud Järvakandi Gümnaasiumi (edaspidi kool) õppekavaga nõutavatest teadmistest ja oskustest.
- 2) Käitumise ja hoolsuse hindamisel lähtutakse kooli õppekava ning kooli kodukorra nõuetest.
- 3) Kui õpilasele on vastavalt haridus – ja teadusministri 8. detsembri 2004.a määrusele nr 61 „ Individuaalse õppekava järgi õppimise kord,„ koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.

§ 3. Hindamise eesmärk

- 1) Teadmiste ja oskuste hindamise eesmärgid on:
  1. Anda tagasisidet õpilase õpiedukusest ja toetada õpilase arengut.
  2. Suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, toetada edasise haridustee valikut.
  3. Innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima.
  4. Suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel.
- 2) Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärgid on:
  1. Suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid;
  2. Motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid.

§ 4. Hindamisest teavitamine

- 1) Kool teavitab õpilast ja tema seaduslikku esindajat hindamise korraldusest koolis ning õpilasele pandud hinnetest. Vastav teavitamise kord on sätestatud kooli kodukorras.
- 2) Teadmiste ja oskuste hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab õpilastele klassi- või aineõpetaja õppeaasta või ainekursuse algul ja fikseerib selle klassipäevikus.
- 3) Kooli õppekavas sätestatud hindamise korralduse avalikustab kool avaliku teabe seaduse alusel kooli tegevuse kajastamiseks peetaval veebilehel.
- 4) Õpilasel on õigus saada vastavalt klassi- või aineõpetajalt teavet oma hinnete kohta.

2. peatükk TEADMISTE JA OSKUSTE HINDAMINE

§ 5. Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus

- 1) Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele.
- 2) Õppeveerandi või kursuse algul teeb vastava õppeaine õpetaja õpilastele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi.
- 3) Teadmiste ja oskuste hindamine jaguneb:
  1. Õpiprotsessi hindamine (protsessihinne).
  2. Arvestuslik hindamine (arvestuslik hinne).
  3. Kokkuvõttev hindamine (kokkuvõttev hinne).
- 4) Õppeveerandi või kursuse teadmiste ja oskuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde (kontrolltööde) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega.
- 5) 8., 10. ja 11. klassi õpilastele toimub ühes õppeaines üleminekueksam. Üleminekueksami nõuded, läbiviimise tingimused ja kord on kooli hindamisjuhendi lisas 2.
- 6) Teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse hindeid viiepallisüsteemis.
- 7) Kui suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga «puudulik» või «nõrk» või on hinne jäänud välja panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks. Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord on kooli hindamisjuhendi lisas 1.
- 8) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine õpilase poolt, hinnatakse suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust hindegaga «nõrk».

§ 6. Hinded viiepallisüsteemis

- 1) Hindegaga «5» («väga hea») hinnatakse suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust (edaspidi õpitulemus), kui see on täiel määral õppekava nõuetele vastav. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga «5», kui õpilane on saanud 90–100% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- 2) Hindegaga «4» («hea») hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga «4», kui õpilane on saanud 70–89% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- 3) Hindegaga «3» («rahuldav») hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid esineb puudusi ja vigu. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga «3», kui õpilane on saanud 45–69% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- 4) Hindegaga «2» («puudulik») hinnatakse õpitulemust, kui see on osaliselt õppekava nõuetele vastav, esineb olulisi puudusi ja vigu. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga «2», kui õpilane on saanud 20–44% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- 5) Hindegaga «1» («nõrk») hinnatakse õpitulemust, kui see ei vasta õppekava nõuetele. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga «1», kui õpilane on saanud 0–19% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

§ 7. Õpiprotsessi hindamise põhimõtted

- 1) Õpiprotsessi hindamine on õppimise üksiktulemuste hindamine, mille eesmärgid on:
  1. Õpilasele tagasiside andmine õppimise edukusest.
  2. Õpilase õpimotivatsiooni ja positiivse enesehinnangu toetamine.
  3. Õpiülesannete korrigeerimine ja vajaduse korral diferentseerimine.

- 2) Õpiprotsessi hindamisel arvestatakse nõutavaid õpitulemusi, õppeaine eripära, õpilase vanust, võimeid ja arengut. Õpiprotsessi hindamise objektid ja vahendid valib õpetaja.

§ 8. Arvestuslik hindamine

- 1) Arvestuslik hindamine on ühe tervikliku aineosa käsitlemise järel nõutavatele õpitulemustele hinnangu andmine. Arvestuslikult hinnatakse kooli ainekavas või õpetaja töökavas määratud nõutavate õpitulemuste omandatust.
- 2) Osa arvestuslikke hindeid võib välja panna protsessihinnete alusel. Protsessihinnete kasutamise arvestuslikul hindamisel otsustab õpetaja.
- 3) Arvestuslikud hinded kantakse klassipäevikusse eri tähistusega (A).
- 4) Oskusainetes (muusika, kunst, kehaline kasvatus, tööõpetus) arvestatakse õpitulemuste arvestuslikul hindamisel ka õpilase individuaalset arengut. 1.-4.klassis oskusainetes arvestuslikke hindeid ei panda.
- 5) Arvestuslik hindamine kavandatakse õppeveerandi (te) või kursuse ulatuses. Arvestusliku hindamise objektid ja vahendid valib õpetaja.
- 6) Nõutavad õpitulemused, nende omandatuse kontrollimise aja, vormi ning hindamise põhimõtted teeb õpetaja õpilastele teatavaks veerandi või kursuse algul.
- 7) Arvestuslikult hinnatavate ülesannete (suuline vastus, kirjalik või praktiline töö) täitmine on kõigile õpilastele kohustuslik.
- 8) Koolist puudunud õpilasele antakse võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks. Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord on kooli hindamisjuhendi lisas 1.

§ 9. Kokkuvõtva hindamise põhimõtted

- 1) Kokkuvõttev hinne on õppeaine veerandi-, kursuse-, aasta- ning kooliastmehinne.
- 2) Kui õpilane jäetakse täiendavale õppetöele, pannakse õppeaine aastahinne või kooliastmehinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

§ 10. Kokkuvõttev hindamine 1.– 3. kooliastmel

- 1) 1.–3. kooliastmel hinnatakse õpilase õpitulemusi vastavas õppeaines kokkuvõtvalt veerandi- ja aastahindega.
- 2) Veerandihinne pannakse välja õppeveerandi lõpul antud õppeveerandi jooksul saadud hinnete alusel. Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta jooksul saadud veerandihinnete alusel enne õppeperioodi lõppu.
- 3) I klassis pannakse õppeveerandi kokkuvõtavad hinded välja II, III ja IV veerandi lõpul.
- 4) Õppeaine veerandihinne pannakse välja vähemalt kolme hinde põhjal. 1.-4.klassis pannakse veerandihinne välja protsessi- ja arvestuslike hinnete alusel. 5.-9.klassis arvestuslike hinnete alusel.
- 5) Õppeaines, mida õpitakse ühe nädalatunniga, võib õppeveerandi lõpus jätta hinde välja panemata. Sellisel juhul pannakse järgmise õppeveerandi lõpul veerandihinne välja kahe eelnenud õppeveerandi jooksul saadud hinnete alusel.
- 6) Õpilasele, kelle veerandihinne on «puudulik» või «nõrk» või on jäetud hinne välja panemata, koostakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse tugisüsteem – individuaalne järeldamine või parandusõpe, vastavalt kooli õppekavas sätestatule, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.
- 7) Õpilasele, kes on veerandi jooksul toimunud ainetundidest vähemalt pooled puudunud ning ei ole veerandi lõpuks nõutavaid arvestuslikult hinnatavaid ülesandeid täitnud, võib jätta veerandihinde välja panemata. Talle antakse võimalus need ülesanded täita õpetajaga kokkulepitud ajal õppeperioodi lõpuni. Õppeaine veerandihinne pannakse välja pärast nõutavate arvestuslike ülesannete täitmist.
- 8) Kui õppeaine veerandihinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, loetakse aastahinde väljapanekul antud õppeveerandi vältel omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele «nõrk».

- 9) Kui õpilane on puudunud kehalise kasvatuse tundidest haiguse tõttu pikemat aega, võib erandjuhul jätta veerandihinde välja panemata ilma arvestuslikke ülesandeid tegemata/vastamata ja aastahinde võib välja panna vähemalt kahe veerandihinde alusel.
- 10) 9.klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.
- 11) Õppeainete kokkuvõtvad veerandi- ja aastahinded kantakse klassipäevikusse ja -tunnistusele, aastahinded ka õpilasraamatusse.

§ 11. Kokkuvõttev hindamine gümnaasiumiastmel

- 1) Gümnaasiumiastmes hinnatakse õpilase õpitulemusi vastavas õppeaines kokkuvõtvalt kursuse- ja kooliastmehindega.
- 2) Kursuste läbimine:
  1. Kursuse pikkuseks on üldjuhul 35 ainetundi.
  2. Kursust käsitletakse üldjuhul mitut alateemat käsitleva ühtse teemana.
  3. Kursuse sisu koostab õpetaja toetudes riiklikule ja kooli õppekavale.
  4. Kursuse materjali jaotab õpetaja arvestuslikeks töödeks õpilastele sobiva tööritmi tagamiseks.
  5. Arvestuslike tööde arvu määrab õpetaja.
  6. Kursuse sisu ja materjali ajalise jaotuse, arvestuslike tööde mahud ning hindamise põhimõtted on fikseeritud õpetaja poolt koostatud töökavas.
  7. Kursuse sisu ja materjali ajalist jaotust ning hindamise põhimõtteid on õpetaja kohustatud õpilastele tutvustama kursuse sissejuhatavas tunnis.
- 3) Hindamine:
  1. Hindamine on õppeprotsessi kohustuslik koostisosa, mille eesmärkideks on:
    - võimaldada kavandada õppeprotsessi,
    - suunata õpilase õppimise käiku tagasisidega,
    - anda õpilase vanematele tagasisidet õpilase õppimise kohta.
  2. Hindamine peab olema kavakindel.
  3. Hindamise liigid on:
    - Protsessi hindamine - eesmärgiks on õppimise käigu täpsustamine, õpiraskuste avastamine ja põhjuste väljaselgitamine ning kõrvaldamine, prognoosida arvestusliku hindamise tulemusi ja täpsustada õppeülesande nõudeid, motiveerida õpilast keskendumisele õppimises tema jaoks problemaatilistele küsimustele.
    - Arvestuslik hindamine - eesmärgiks on kavandatud õpitulemuste saavutamise kontrollimine. Arvestuslik hindamine annab aluse nii õpilastel kui õpetajal hinnata objektiivselt oma tegevuse tulemuslikkust ning motiveerida õpilase haridustee jätku, samuti saada tagasisidet riikliku õppekava täitmise kohta ja õpilaskontingendi analüüsiks.
    - Kokkuvõttev hindamine - eesmärgiks on hinnata õpilaste teadmisi antud aines kursuse ja kooliastme vältel.
  4. Hindamine toimub viiepallisüsteemis.
  5. Õppeaine kursusehinne pannakse välja kursuse jooksul saadud arvestuslike hinnete ja vajadusel ka protsessi hindamise koondhinde (-hinnete) alusel, vastavalt kursuse käsitlemise algul teatatud süsteemile.
  6. Kursusehinne pannakse välja vähemalt kolme arvestusliku hinde põhjal.
  7. Õpilasele, kes on koolist pikemat aega põhjusega puudunud ja ei ole kursuse lõpuks nõutavaid arvestuslikult hinnatavaid ülesandeid täitnud, kursusehinnet välja ei panda. Talle antakse võimalus need ülesanded täita õpetajaga kokkulepitud ajal õppeaasta lõpuni. Õppeaine kursusehinne pannakse välja pärast nõutavate arvestuslike ülesannete täitmist.

8. Kui kursusehinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, loetakse kooliastmehinde väljapanekul antud kursuse vältel omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindale «nõrk».
9. Kursusehinne tehakse õpilasele teatavaks kursuse lõppedes.
10. Peale kursuse lõppemist kannab aineõpetaja kursusehinde klassipäevikusse ja informeerib klassijuhatajat.
11. Klassijuhataja informeerib õpilase vanemaid saadud mitterahuldavatest tulemustest, saates neile hinnete lehe, mille õpilane on kohustatud klassijuhatajale tagastama vanema allkirjaga.
12. Õppeaine kursusehinded kantakse tunnistusele poolaasta ja õppeperioodi lõpul.
13. Poolaasta ja õppeperioodi lõpul esitab klassijuhataja aruande oma klassi õpilaste kursuste läbimise tulemustest õppealajuhatajale.
14. Kooliastmehinde paneb õpetaja välja õppeaine 10.-12. klassi kursusehinnete alusel.
15. Üleminekueksami hinnet arvestatakse kooliastmehinde väljapanemisel.
16. Kursuse- ja kooliastmehinded kantakse õpilasraamatusse.

3. peatükk

KÄITUMISE JA HOOLSUSE HINDAMINE

§ 12. Käitumise ja hoolsuse hindamise korraldus

- 1) 1.– 3. kooliastmel hinnatakse õpilase käitumist ja hoolsust, gümnaasiumiastmel ainult käitumist.
- 2) Käitumist ja hoolsust hindab klassijuhataja koostöös aineõpetajatega.
- 3) Põhikooliõpilase käitumist ja hoolsust hinnatakse igal õppeveerandil, gümnaasiumiõpilase käitumist kord poolaastas.
- 4) Käitumis- ja hoolsushinded märgitakse klassipäevikusse ja klassitunnistusele, käitumishinne ka õpilasraamatusse. Põhikooli ja gümnaasiumi lõputunnistusele märgitakse ainult käitumishinne.
- 5) Käitumise aastahindeks pannakse «mitterahuldav» kooli õppenõukogu otsuse alusel. Selleks esitab klassijuhataja õppenõukogule põhjenduse, milles on arvestatud ka õpilasesinduse seisukohti ja ettepanekuid.

§ 13. Käitumise hindamine

- 1) Õpilase käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis ja väljaspool kooli.
- 2) Käitumishindega «eeskujulik» hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt.
- 3) Käitumishindega «hea» hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid.
- 4) Käitumishindega «rahuldav» hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi, mistõttu ta vajab pedagoogide ja lastevanemate tähelepanu ning suunamist.
- 5) Käitumishindega «mitterahuldav» hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, ei allu õpetajate ega lastevanemate nõudmistele. Õpilase käitumise võib hinnata «mitterahuldavaks» ka põhjuseta puudumise korral või üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.

§ 14. Hoolsuse hindamine

- 1) Õpilase hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.
- 2) Hoolsushindega «eeskujulik» hinnatakse õpilast, kes suhtub õppimisse ja ülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on ülesannete täitmisel püüdlik, hoolas ja iseseisev, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni.

- 3) Hoolsushindega «hea» hinnatakse õpilast, kes suhtub õppimisse ja ülesannetesse kohusetundlikult, on iseseisev ja hoolikas ning õpib võimetekohaselt.
- 4) Hoolsushinde «rahuldav» saab õpilane, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid ja muid kohustusi, kuid ei ole piisavalt järjekindel ega õpi kõiki aineid oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt.
- 5) Hoolsushindega «mitterahuldav» hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppimisse ja ülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetajate nõudmisi, jätab sageli tegemata oma kodused õpiülesanded ning muud ülesanded koolis ja kodus.

4. peatükk HINDE VAIDLUSTAMINE

§ 15. Hinde vaidlustamine ja vaidlusküsimuste lahendamine

- 1) Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus mitterahuldavaid arvestuslikke hindeid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde teadasaamist.
- 2) Õpilase hindamisel koolis tekkinud eriarvamuste ja vaidlusküsimuste lahendamiseks pöörduvad õpilane või lapsevanem aineõpetaja ja/või klassijuhataja poole.
- 3) Hinde pannud õpetaja on kohustatud selgitama hindamise põhimõtteid, korda ja hindekriteeriume ning põhjendama hinde õigsust ja nõuetele vastavust.
- 4) Vaidlusküsimuse püsijäämisel võib õpilane või tema seaduslik esindaja esitada kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega.
- 5) Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest lõikes 4 nimetatud taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

5. peatükk ÕPILASE TÄIENDAVALLE ÕPPETÖÖLE JA KLASSIKURSUST KORDAMA JÄTMINE NING JÄRGMISSE KLASSI ÜLEVIIMINE

§ 16. Õpilase täiendavale õppetööle jätmise

- 1) Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.
- 2) Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks jäetakse õpilane üldjuhul täiendavale õppetööle, mis viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetult juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse.
- 3) Täiendavale õppetööle jäetakse õpilane pärast õppeperioodi lõppu 5–10 õppepäevaks õppenõukogu otsusega määratud ajal kuni 25. augustini. Õppepäeva pikkus on kuni viis õppetundi.
- 4) 1.–3. kooliastme õpilane jäetakse täiendavale õppetööle kõikides õppeainetes, milles tulenevalt veerandihinnetest tuleks välja panna aastahinne «puudulik» või «nõrk» või on aastahinne välja panemata.
- 5) Gümnaasiumiastme õpilane jäetakse täiendavale õppetööle kõikides õppeainetes, milles kursusehinne on «puudulik», «nõrk» või on välja panemata.
- 6) Gümnaasiumiastmes võib õpilane õppeperioodi sees vastata järele mitterahuldavat või hindamata kursust. Järelevastamise aeg ja maht lepatakse kokku aineõpetajaga.
- 7) 12. klassi õpilase, kellel on mitterahuldavaid kooliastmehindeid ja/või koolieksamihindeid, võib jätta täiendavale õppetööle, et toetada ta valmidust järeltöö (-tööde) ja /või korduseksami (-eksamite) sooritamiseks.

§ 17. Õpilase klassikursust kordama jätmise

- 1) 1.–3. kooliastme õpilase võib õppenõukogu põhjendatud otsusega erandjuhul jätta klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines pandud välja aastahinne «puudulik» või «nõrk», täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning

õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme.

- 2) Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisel õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema välja toodud kaalutlused, millest tulenevalt on leitud, et õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks on otstarbekas jätta õpilane klassikursust kordama.
- 3) Gümnaasiumiastme õpilasi ilma mõjuva põhjuseta klassikursust kordama ei jäeta.
- 4) Gümnaasiumiastmes arvatakse õpilane koolist välja:
  1. juhul, kui õppeaasta lõpul on kasvõi ühes õppeaines kursusehinne „nõrk” või „puudulik”;
  2. vastavalt kooli kodukorras sätestatud tingimustele ja korrale.
- 5) 12.klassi õpilast õppe- ja eksamiperioodil üldjuhul koolist välja ei heideta. Kui 12.klassi õpilane ei täida gümnaasiumi lõpetamise tingimusi, heidetakse ta enne õppeaasta lõppu koolist välja.

§ 18. Õpilase järgmise klassi üleviimine

- 1) Õpilase järgmise klassi üleviimise otsustab õppenõukogu.
- 2) 1.–3. kooliastmes viiakse õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, järgmise klassi üle enne õppeperioodi lõppu.
- 3) Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmise klassi üle hiljemalt 30. augustiks.
- 4) Gümnaasiumiastmes viiakse õpilane, kes on sooritanud kõik kursused ja üleminekueksami vähemalt hindele „rahuldav”, järgmisesse klassi üle enne õppeperioodi lõppu.
- 5) Gümnaasiumiastmes viiakse õpilane, kes sooritas täiendava õppetöö ülesanded vähemalt hindele „rahuldav“, järgmisesse klassi üle hiljemalt 30. augustiks.
- 6) Lõikes 2 ja 3 sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase puhul, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ettenähtud erisused järgmise klassi üleviimise ajas.
- 7) Õpilane, kelle käitumise aastahinne on «mitterahuldav», viiakse üle järgmise klassi, kui ta õppeedukus on vähemalt rahuldav.

Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord

- 1) Järelevastamise ja järeltööde sooritamise korda selgitab õpetaja õpilastele veerandi või kursuse algul.
- 2) Õpilasel on võimalik järele vastata arvestuslikult hinnatavaid ülesandeid kümne õppepäeva jooksul
  - a) arvestades hinde teada saamise päevast,
  - b) arvestades koolist puudumise järgsest päevast.
- 3) Järelevastamine või järeltöö peab olema sooritatud üldjuhul õppeveerandi lõpuks.
- 4) Konsultatsioonilist abi saada, järelevastamist ja järeltöid sooritada on õpilasel võimalik konsultatsioonideks ja järelevastamiseks ette nähtud aegadel või õpilase ja õpetaja vastastikusel kokkuleppel kindlaks määratud ajal. Õpilane teatab oma soovist saada konsultatsiooni, järele vastata või järeltööd teha vähemalt üks päev ette.
- 5) Koolist puudunud õpilane täidab arvestuslikult hinnatava ülesande tuginedes punktides 2, 3 ja 4 esitatud nõuetele. Kui õpilane jätab selle ülesande mõjuva põhjuseta täitmata, kantakse klassipäevikusse puudumismärgi järele kaldkriipsuga hinne «1» («nõrk»).
- 6) Õpilane, kes täitis arvestuslikult hinnatava ülesande mitterahuldavalt, täidab vastava ülesande uuesti tuginedes punktides 2, 3 ja 4 esitatud nõuetele. Arvestuslik hinne kantakse klassipäevikusse kaldkriipsuga mitterahuldava hinde järele.
- 7) Õpilasele, kes oli arvestuslikult hinnatava ülesande täitmise päeval koolis, kuid jättis selle täitmata, kantakse klassipäevikusse «1» («nõrk»). Õpilane täidab vastava ülesande tuginedes punktides 2, 3 ja 4 esitatud nõuetele. Arvestuslik hinne märgitakse klassipäevikusse kaldkriipsuga mitterahuldava hinde järele.
- 8) Õpilasele, kes oli arvestuslikult hinnatava ülesande täitmise päeval koolis, kuid jättis selle põhjendatult (põhjendus kirjalikult) täitmata, võib anda võimaluse vastava ülesande täitmiseks vastavalt punktides 2, 3 ja 4 esitatud nõuetele. Arvestuslik hinne märgitakse klassipäevikusse kaldkriipsu järele.
- 9) Kui klassipäevikus on mitterahuldava arvestusliku hinde järele kaldkriipsuga märgitud järelevastamise hinne, siis arvestatakse veerandi- või kursusehinde väljapanekul mõlemat saadud hinnet.
- 10) Järele saab vastata ainult ühe korra.

Üleminekueksami korraldamise tingimused ja kord

I ÜLDSÄTTED

- Üleminekueksami korraldamise eesmärgid on:
  - hinnata õppekavaga määratletud õpitulemuste saavutatust õpilasiti, klassiti ja õppeaineti (kursuseti);
  - saada tagasisidet õpilase, õpetaja töötulemuste kohta;
  - suunata eksami sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi;
  - võimaldada õpilasel omandada eksamikogemust.

II. ÜLEMINEKUEKSAMI AEG JA VORMID

- Üleminekueksami sooritavad:
  - põhikooli 8. klassi õpilased;
  - gümnaasiumi 10. ja 11. klassi õpilased.
- Üleminekueksam sooritatakse maikuu teisel poolel ühes õppeaines. Eksamihinne kantakse klassitunnistusele ja seda arvestatakse 8.klassis aasta – ning 10.,11.klassis koolistmehinde väljapanemisel antud aines.
- Õppeaine üleminekueksami sooritamiseks valib õpilane järgnevate õppeainete hulgast:
  - 8. klassi õpilane – eesti keel ja kirjandus, inglise keel, vene keel, bioloogia, geograafia, ajalugu, matemaatika, keemia, füüsika;
  - 10. klassi õpilane – eesti keel, kirjandus, inglise keel, vene keel, keemia, füüsika, ajalugu, matemaatika;
  - 11. klassi õpilane – eesti keel, kirjandus, inglise keel, vene keel, saksa keel, keemia, füüsika, bioloogia, geograafia, ajalugu, matemaatika.
- Üleminekueksam võib olla:
  - kirjalik – test, essee, referaat, uurimustöö;
  - suuline – piletitele vastamine.
- Üleminekueksami vormi otsustab õpetaja koos õpilastega 1.märtsiks.
- Üleminekueksamite sisu, vormi ja aja kinnitab kooli direktor.

III ÜLEMINEKUEKSAMITEL OSALEMINE

- Üleminekueksamite valikust teatavad õpilased kooli juhtkonnale 1.märtsiks.
- Üleminekueksamitele lubatakse kõik õpilased sõltumata õppeedukusest.
- Õpilane lubatakse eksamile, kui ta ei ole hilinend rohkem kui 15 minutit.
- Kirjaliku üleminekueksami sooritamiseks antakse aega kaks astronoomilist tundi.
- Eksaminand võib eksamiruumist lahkuda vaid vältimatu vajaduse korral. Eksamiruumist lahkumise ajaks annab eksaminand oma eksamitöö komisjonile, tööle märgitakse lahkumise ja tagasituleku aeg.
- Erandina (haigus, osavõtt rahvusvahelisest olümpiaadist või võistlusest) võib kooli õppenõukogu anda õpilasele loa üleminekueksami sooritamiseks individuaalplaani järgi.
- Eksamile mõjuva põhjusega mitteilmumine võrdsustatakse hindegaga „nõrk”.

IV. ÜLEMINEKUEKSAMITE KORRALDAMINE

- Üleminekueksamid korraldatakse kooli direktori kinnitatud eksamiplaani järgi, mis pannakse tutvumiseks välja õpilastele, õpetajatele ja lastevanematele hiljemalt kaks nädalat enne eksamite algust.
- Üleminekueksamiteks vajalikud materjalid (teemad, eksamiülesanded jmt.) koos hindamisjuhendiga koostab ainekomisjon/aineõpetaja ja kinnitab kooli direktor.

3. Eksamimaterjalid koos hindamisjuhendiga on valmis kaks nädalat enne üleminekueksamite algust.
4. Üleminekueksamil abimaterjalide kasutamise määratleb ainekomisjon/aineõpetaja.
5. Üleminekueksamikomisjonid moodustab kooli direktor käskkirjaga hiljemalt kaks nädalat enne eksamite algust.
6. Üleminekueksami komisjoni koosseisus on komisjoni esimees, eksamineerija(d), aineõpetaja(d), kooli juhtkonna liige või juhtkonna määratud esindaja.
Komisjoni esimees vastutab üleminekueksamite korraldamise ja läbiviimise eest. Eksamikomisjoni esimeheks ei või olla eksamineeritava klassi eksamiaine õpetaja.
7. Üleminekueksami sooritamiseks on 8., 10. ja 11. klassi õpilased eksamieelsel ja eksami-päeval õppetundidest vabastatud. Toimuvad eksamiaine konsultatsioonid.
8. 8., 10. ja 11. klassi üleminekueksamid toimuvad samaaegselt, kuid sõltuvalt valitud õppeainest, erinevates klassiruumides.
9. Kirjaliku üleminekueksami läbiviimisel istuvad ruumis kõrvuti erinevate klasside ja erinevaid aineid sooritavad õpilased.
10. Enne eksami algust eksamikomisjon:
  - tutvustab eksaminandidele eksami toimumise korda;
  - juhib eksaminandide tähelepanu eksamiülesannete tiitellehel olevatele juhistele;
  - hoiatab eksaminande, et eksamil kõrvalise abi kasutamisel või mahakirjutamisel eksamitöö tulemus tühistatakse;
  - jagab eksamiülesanded eksaminandidele.
11. Eksamikomisjon tagab, et eksaminandid:
  - istuvad eksami ajal vastavalt ettenähtud korrale;
  - sooritavad eksami eksamitöö tiitellehel olevate juhiste kohaselt;
  - kasutavad eksamil ainult eksami läbiviimise juhendis lubatud töövahendeid;
  - ei kasuta eksamil kõrvalist abi ega kirjuta maha;
  - alustavad kirjalikku eksamit üheaegselt pärast juhiste andmist ja ülesannete väljajagamist kõikidele eksaminandidele;
  - lõpetavad eksamitöö ettenähtud ajal.

V. ÜLEMINEKUEKSAMITE HINDAMINE

1. Üleminekueksamite töid hindab eksamikomisjon, lähtudes vastavalt kooli ja aine hindamisjuhendist.
2. Kui eksamikomisjonil tekib lahkavamus kirjaliku töö või suulise vastuse hindamisel, otsustatakse küsimus häälteenamusega. Häälte võrdsel jagunemisel on otsustavaks eksamikomisjoni esimehe hää. Komisjoni liikmete eriarvamused kantakse protokollis.
3. Üleminekueksami tulemused protokollitakse vastava vormi kohaselt (vorm lisatud).
4. Üleminekueksami hinde saab eksaminand teada hiljemalt eksamile järgneval päeval.
5. 8.klassi õpilasele, kes sooritas üleminekueksami mitterahuldavale hindele, korduseksamit ei toimu.
6. 10. ja 11. klassi õpilasele, kes sooritas üleminekueksami mitterahuldavale hindele, toimub korduseksam peale õppeperioodi lõppu direktoriga kooskõlastatud ajal.

Järvakandi Gümnaasiumi

TÖÖKAVA

Aineõpetaja:

Õppeaine:

Klass:

Kursus:

Ajaline maht:

Jrk. nr.	Kuu/nädal/päev	Ulatuslikum teema	Olulisemad alateemad	Põhimõisted	Kasutatavad meetodid	Õppekirjandus ja muu õppematerjal	Oodatavad õpitulemused	Õpitulemuste hindamise aeg ja/või moodus
1	14.04				Loeng, rühmatöö, individuaalne töö, iseseisev töö, vestlus, arutelu jne	Õpik, töövihik, videofilm, Eesti kaart jne	Õpilased teavad, millal ja kuidas hinnatakse, omavad ülevaadet õpitavate teemade mahust ja rõhuasetustest	Küsimused-vastused tunni lõpus
2								
3								
4								

Järvakandi Gümnaasiumi traditsioonilised üritused

Kooli õppekava nõuete täitmist toetavad kooli traditsioonid:

- 1.septembri aktus ja koolirahu kontserdi külastus;
- „Rebaste“ ristsed ;
- õpetajate päeva tähistamine;
- loodusnädal;
- kooli sünnipäev;
- advendiaja algus;
- jõulujumalateenistused Järvakandi kirikus;
- 11. klassi korraldatud „Küünlakuu ball“;
- vastlapäev;
- sõbrapäev;
- vabariigi aastapäeva aktused;
- emakeelepäev;
- kooli spordipäevad (2-3);
- ülekoolilised tervisepäevad;
- kooliansamblite kevadpäevad;
- laulukonkurss „Järvakandi laululaps“;
- direktiooni vastuvõtt maakonnas ja vabariigis paremaid tulemusi saavutanud õpilastele ja õpetajatele (maakonna 1.-3. ja vabariigi 1.-10. koht);
- parimate õppurite austamise õhtu õppeaasta lõpul;
- lõpukella aktus gümnaasiumi lõpetajatele;
- lõpuaktused 1.- 4. ja 5.-11. klassile;
- JAHTklubi üritused õpilastele ja õpetajatele;
- vaheaja lõpetamine 31.augustil;
- jõululõuna õpetajatele ja kooli töötajatele.

Õpilaste õpijõudluse toetamiseks ja väljalangevuse ennetamiseks rakendatavate meetmete ning tugisüsteemide tingimused ja kord

1. Õpiabi võib olla koolikorralduslikult tasustatav eelarvevahenditest (kasvatusraskustega laste klass, pikapäevarühm, koduõppe tunnid, parandusõppe tunnid) või õpetaja üldtööaja sees läbiviidav konsultatsioon või järelevastamine.
2. Üldjuhul lähtutakse õpiabi korraldamisel riiklikest dokumentidest: seadustest ja määrustest.
3. Õpiabi tulemustest antakse ülevaade õppenõukogus, kus analüüsitakse õpitulemusi ja kasvatusprobleeme ning tehakse kokkuvõtted ja ettepanekud.
4. Õpilaste nõustamise, õpiabi osutamise ja õpiraskuste leevendamise (ennetamise) eesmärgil rakendatakse koolis järgmisi meetmeid ning tugisüsteeme:
  - 1) lapsevanema teavitamine oma lapse mitteedasijõudmisest hinnetelege ja tunnistuse kaudu;
  - 2) arenguestlused õpilastega;
  - 3) aineõpetajate konsultatsioonid ja järelevastamised vastavalt graafikule ja/või kokkuleppele;
  - 4) individuaalne järeleaitamine õpilastele teadmistesse tekkinud lünkade likvideerimiseks ja õpiabi õpilastele, kellel on veerandihinne "puudulik", "nõrk" või välja panemata. Parandatud veerandihinne kantakse klassipäevikusse puuduliku veerandihinde taha kaldkriipsuga;
  - 5) õpilase õppetöö jälgimise kaardi kasutamine suunab käitumis- ja keskendumisraskustega õpilasi järjekindlalt jälgima oma käitumist ning õppetööst osavõttu (Lisa 1);
  - 6) töötamine eraldi klassis käitumishäiretega õpilastele, keda tuleb tunnist ajutiselt kõrvaldada, et kaaslased saaksid töötada;
  - 7) parandusõpe põhikooli õpilaste arengu toetamiseks ja nõutavate õpitulemuste saavutamiseks, tulenevalt nende erivajadustest (taju, tähelepanu, mälu, mõtlemisoperatsioonide arendamine, õpioskuste kujundamine). Parandusõppes osalevate õpilaste nimekirja kinnitab õppenõukogu. Tööd reguleerib haridusministri 2.06.1999. a määrus nr 34 „Parandusõpperühma töökorralduse alused”;
  - 8) pikapäevarühmas on suunatud abi 1.- 4. klassi õpilastele. Pikapäevarühma tööd suunab algklassiõpetaja, kes alustab tööd vastavalt tunniplaanile ja juhindub pikapäevarühma tööplaanist. Üldjuhul õpitakse pikapäevarühmas järgmiseks koolipäevaks jäänud koduseid ülesandeid. Tööd reguleerib haridusministri 2. juuni 2000. a määrus nr 15;
  - 9) kasvatusraskustega klassi suunamine võimaldab käitumis- ja keskendumisraskustega õpilastel väiksemas kollektiivis paremini keskenduda õppetööle. Tööd reguleerib haridus- ja teadusministri 30.06.2004 määrus nr 38 "Põhiharidust omandavate kasvatusraskustega õpilaste klassi moodustamise tingimused ja kord" (Lisa 2);
  - 10) koduõppele suunamine. Koduõppe korraldamiseks koostatakse individuaalõppe tasustatud tunde arvestav tunnijaotusplaan kooliastmete lõikes. Tunniplaani koostab õppealajuhataja ning tutvustab seda lapsevanemale. Koduõppel olevale õpilasele koostatakse koduõpet läbiviiva õpetaja poolt individuaalne õppekava. Koduõppe õpilaste hinded kantakse päevikusse temale tundi andnud õpetaja poolt. Kokkuvõtvad hinded kantakse veerandi lõppedes klassipäevikusse. Õpilasele kirjutatakse välja ka klassitunnistus. Tööd reguleerib haridus- ja teadusministri 21.12.2007. a määrus nr 83 „Koduõppe kord”;

- 11) andekate ja õpiraskustega õpilaste jaoks individuaalse õppekava koostamine. Individuaalõppekava määratakse vastavalt õppenõukogu otsusele või meditsiinilisele diagnoosile. Individuaalõppekava rakendamine sõltub õpilase isikuomadustest ja vajadustest ning kooli võimalusest töö korraldamiseks. Individuaalõppekava määratakse üldjuhul õpiabi vajavale õpilasele, kelle puhul eelpooltoodud tugisüsteemide rakendamine ei ole tulemusi andnud ning kes ise on edukast õppimisest huvitatud. Tööd reguleerib haridus- ja teadusministri 8. detsembri 2004. a määrus nr 61 „Individuaalse õppekava järgi õppimise kord” (Lisa 3);
- 12) täiendava õppetöö rakendamine peale õppeperioodi;
- 13) järeleksamite sooritamine;
- 14) hinde parandamine kuldmedali saamiseks.

ÕPILASE JÄLGIMISE KAART

NIMI: .....

KUUPÄEV: .....

TUND	TUNNIST OSAVÕTT, HOOLSUS					KÄITUMINE					ÕPETAJA
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
1.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
2.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
3.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
4.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
5.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
6.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
7.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

LAPSEVANEMA ALLKIRI:

.....

Põhiharidust omandavate kasvatusraskustega õpilaste klassi moodustamine ja õppekorraldus

(HTM määrus nr 38 30.06.2004.a., muudetud nr 12 30.03.2005)

1. Põhiharidust omandavate kasvatusraskustega õpilaste klassi moodustamise eesmärk on õpilaste käitumisharjumuste korrigeerimine, koolieiramise vähendamine, üldise sotsiaalse pädevuse tõstmine ning õpiharjumuse ja väärtushoiakute kujundamine, tagamaks võimetekohane edasijõudmine õppetöös.
2. Klass moodustatakse õppeaasta algul põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava järgi õppivate teise või kolmanda kooliastme ühe (kuni 12 õpilast) või mitme (kuni 10 õpilast) klassi õpilastest:
  - 1) kes ei arvesta üldtunnustatud käitumisnorme ega kooli kodukorra nõudeid, õpetajate, lapsevanema nõudmisi;
  - 2) kellel on koolis ja väljaspool kooli tõsiseid käitumisprobleeme ning kes on seoses sellega õpiraskustes või klassikursust korranud.
3. Klassile on eraldatud oma õpperuum.
4. Õpilase klassi vastuvõtmise aluseks on alaealiste komisjoni otsus õpilase klassi suunamise kohta või õppenõukogu otsus.
5. Õppenõukogu otsuse aluseks on kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötaja või kooli põhjendatud taotlus koos lapsevanema nõusolekuga või lapsevanema taotlus.
6. Kasvatusraskustega õpilaste klassi klassijuhataja annab selles klassis rohkem kui üht ainetundi ning omab õpilastega tihedat sidet.
7. Kasvatusraskustega õpilaste klassis lähtutakse ainekava ja töökava koostamisel vastava kooliastme õpitulemustest ning RÕKist.
8. Klassi õpilaste võimeid ja iseärasusi arvestava õppekava (k.a ainekavad ja tulemuste hindamise põhimõtted) töötab välja kool.
9. Klassi õppekava ja tunniplaani kinnitab kooli direktor käskkirjaga.
10. Klassijuhatajal on ülevaade õpilaste puudumistest ja iga õppeveerandi lõpus on tehtud kokkuvõtte.
11. Kontakti kodudega hoitakse telefoni teel. Külalastakse kodusid.
12. Järvakandi Gümnaasiumi kasvatusraskustega klassi tunnijaotusplaan 2008/09 õ.-a.:

Aine	6. klass	7. klass	8. klass
Eesti keel ja kirjandus	5	5	5
Inglise keel	3	3	3
Vene keel	4	3	3
Matemaatika	5	5	5
Geograafia		2	2
Bioloogia		1	1
Ajalugu	2	2	2
Loodusõpetus	4	2	
Keemia			2
Füüsika			2
Muusika	1	1	1

Kunst	1	1	1
Tööõpetus	2	2	2
Kehaline kasvatus	2	2	2
Inimeseõpetus	1	1	1
KOKKU:	30	30	32

Järvakandi Gümnaasiumi individuaalse õppekava rakendamise kord

I Üldosa

1. Individuaalne õppekava (edaspidi IÕK) on hariduslike erivajadustega õpilaste jaoks koostatud õppekava, mis loob õpilasele tingimused võimetekohaseks õppimiseks ja arenemiseks.
2. IÕK eesmärk on jätta õpilane haridusprotsessi mõjuvälja ning aidata teda, individuaalsetest vajadustest lähtuvalt, põhikooli ja gümnaasiumi riiklikus õppekavas sätestatud üldkohustusliku õppesisu ja –tulemuste omandamisel.
3. IÕK koostamise alus on Vabariigi Valitsuse 8. detsembri 2004. a. määrusega nr. 61 kinnitatud "Individuaalse õppekava järgi õppimise kord".

II Korralduslikud alused

Individuaalse õppekava:

1. koostamist ja selle alusel õppimist teatud aines (ainetes) või kogu kursuse ulatuses on õigus taotleda õpilase ja/või lapsevanema avalduse ja/või klassijuhataja ja/või arstliku komisjoni otsuse ja/või konsultatiivse komisjoni soovitusel alusel üldhariduse igas koolivormis ja –astmes);
2. järgi õppimise taotlemiseks (õpilase ja/või lapsevanema avalduse alusel) peab gümnaasiumiastme õpilasel olema vähemalt rahuldav õppeedukus;
3. rakendamise avaldus, otsus või soovitus esitatakse kirjalikult kooli direktorile (Lisa 3.1);
4. järgi õpetamist võib taotleda aineõpetaja(d) klassijuhataja kaudu;
5. sisu põhineb kooli õppekaval, kuid võib esitada sellega võrreldes vähendatud või kõrgendatud nõudeid üldkohustuslikule õppesisule ja -tulemustele, minemata vastuollu riikliku õppekavaga;
6. sisu kehtestab igale õpilasele konkreetse õppevormi (vajadusel tunniplaani) ja tulemuste hindamise põhimõtteid;
7. mis arvestab õpilase võimeid ja individuaalseid iseärasusi (erivajadusi) koostavad aineõpetaja(d), õpilase, lapsevanema, vajadusel psühholoogi ja kooliarsti koostöös;
8. järgi õppimise ajalise pikkuse kinnitab õppenõukogu ja selle kestvus võib olla ühest õppenädalast kuni ühe õppeaastani;
9. esitab kinnitamiseks kooli direktorile aineõpetaja(d) kolme tööpäeva jooksul peale õppenõukogu otsust;
10. järgi õppimiseks (õpilase ja/või lapsevanema avalduse alusel) võidakse sõlmida õpileping, mis sätestab vastastikused õigused ja kohustused (Lisa 3.2);
11. järgi õppimise (õpilase ja/või lapsevanema avalduse alusel) katkestamise või lõpetamise aluseks võib olla mitterahuldav käitumine ja/või õppeedukus (Lisa 3.3);
12. järgi õpetamisel peetakse arvestust individuaalõppe nädala arvestuslehel (Lisa 3.4);
13. alusel toimuv õpetamine ei kuulu eraldi tasustamisele riiklikest vahenditest.

INDIVIDUAALÕPPE AVALDUS/ TAOTLUS

ÕPILASE NIMI.....

INDIVIDUAALÕPPE TAOTLUSE ALGATAJA õpilane/ lapsevanem/ klassijuhataja/ arstlik komisjon/ konsultatiivne komisjon

PÕHJUS.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

TAOTLEJA .....
 (nimi) (allkiri) (kuupäev)

LAPSEVANEMA KINNITUS .....
 (allkiri) (kuupäev)

INDIVIDUAALÕPPE AINEÕPETAJAD
 Aine Õpetaja Allkiri Kuupäev
 .....
 .....
 .....
 .....

PSÜHHOLOOGI KINNITUS
 .....
 (nimi) (allkiri) (kuupäev)

DIREKTORI KINNITUS
 .....
 (nimi) (allkiri) (kuupäev)

TUNNIPLAAN
 ESMASPÄEV TEISIPÄEV KOLMAPÄEV
 .....
 .....
 .....

NELJAPÄEV REEDE
 .....
 .....
 .....

Järvakandi Gümnaasiumi õppeleping

I Üldsätted

1. Käesolev õppeleping (edaspidi *leping*) on sõlmitud kooskõlas Järvakandi Gümnaasiumi (edaspidi *kool*) põhimäärusega ja õppenõukogu otsusega ..... 200.....a.
2. Lepingu osapoolteks on kooli direktor ühelt poolt ja lapsevanem või esindaja (edaspidi *lapsevanem*) koos õpilasega teiselt poolt.
3. Leping võidakse sõlmida kooli ja:
  - koolist lahkunud ja uuesti koolis õppimissoovi avaldanud õpilase lapsevanemaga;
  - põhikooli lõpetanud ja gümnaasiumi astmes õppimissoovi avaldanud õpilase lapsevanemaga;
  - individuaalse õppekava järgi õppida sooviva õpilase lapsevanemaga;
  - väljastpoolt kooli teeninduspiirkonda vastuvõetud õpilase lapsevanemaga.
4. Leping võidakse lõpetada, kui õpilane ei täida lapsevanema poolt võetud kohustusi vastavalt peatükk IV- le.

II Lepingu osapooled

Kooli direktor ..... isikus, lapsevanem .....

elukohaga..... koos õpilasega.....

sõlmisid ..... lepingu alljärgnevatel tingimustel:

(kuupäev)

III Kooli kohustused

5. Kool loob õpilasele võimalused võimetekohase hariduse omandamise, mis võimaldab kujuneda pidevalt arenevaks isiksuseks, kes on suuteline elama väärikalt, austama iseennast, oma perekonda, kaasinimesi ja loodust, valima ning omandama talle sobivat elukutset, tegutsema loovalt ning kandma kodanikuvastutust.

IV Lapsevanema kohustused

6. Lapsevanem toetab õpilast arengus ja hoiab ennast kursis koolis toimuvaga.
7. Vastutab, et õpilane täidab kooli kodukorda ja on suuteline täitma vähemalt rahuldavalt õppeprogrammi.
8. On teadlik, et individuaalse õppekava järgi õpetamine ei kuulu eraldi tasustamisele riiklikest vahenditest.
9. On teadlik kooli õigusest heita laps (kui ta õpib gümnaasiumi astmes) koolist välja enne õppeperioodi lõppu kodukorra rikkumise eest (sh üle 15 tunni põhjuseta puudumist) ja/või mitterahuldava kokkuvõtliku hinde eest.

V Lõppsätted

10. Käesoleva lepingu sätestamata küsimustes juhivad osapooled seadusandlusest.
11. Leping on koostatud kahes eksemplaris, üks kummalegi poolele.

Kooli direktor ..... Lapsevanem ..... Õpilane .....

VI Lepingu tingimuste muutmine

.....

.....

(milline lepingu punkt muudetud, milline on uus tingimus)

kuupäev .....200.....a.

Kooli direktor ..... Lapsevanem ..... Õpilane .....

VII Lepingu peatamine

.....

.....

(peatamise aluse formuleering, aeg, milleks leping on peatatud)

kuupäev .....200.....a.

Kooli direktor ..... Lapsevanem ..... Õpilane .....

VIII Lepingu lõpetamine

.....

(lõpetamise aluse formuleering)

Lepingu lõpetamise päev on

.....

Koolile tagastatakse

.....

.....

kuupäev .....200.....a.

Kooli direktor ..... Lapsevanem ..... Õpilane .....

INDIVIDUAALÕPPE NÄDALA ARVESTUSLEHT

Esitada järgneva nädala esmaspäevaks koos lapsevanema allkirjaga klassijuhataja kätte

ÕPILASE NIMI ..... KLASS .....

AJAVAHEMIK .....

INDIVIDUAALÕPPE AINED

PÄEV	AINE	KONSULT.	ARVESTUS	SOORITATUD (allkiri)
------	------	----------	----------	-------------------------

Klassijuhataja otsus edasise jätkamise osas

.....

Klassijuhataja allkiri ..... Lapsevanema allkiri .....